

Tanulmánykötet
MÉSZÁROS KÁROLY
tiszteletére

2023

SOPRONI EGYETEM KIADÓ

Tanulmánykötet
MÉSZÁROS KÁROLY
tiszteletére
2023

SOPRONI EGYETEM KIADÓ

Az MTA VEAB Mező- és Erdőgazdálkodási Munkabizottság és a Mészáros Károly Erdészeti Felsőoktatási Emlékalapítvány prof. dr. Mészáros Károly tiszteletére adja közre a hazánkban és a határainkon túl is ismert és elismert egyetemi oktató és kutató által ápolt diszciplínák területén a 2022/2023. tanévben készült tanulmányokat.

A kiadvány a Mészáros Károly Erdészeti Felsőoktatási Emlékalapítvány gondozásában és finanszírozásával készült.

A folyóirat neve: **Tanulmánykötet Mészáros Károly tiszteletére**

Szerkesztőbizottság: Prof. Em. Dr. Lett Béla
Dr. Gál János
Dr. Horváth Sándor
Dr. Molnár Katalin
Dr. Schiberna Endre
Dr. Stark Magdolna

ISSN 2631-1534 (Nyomtatott)

ISSN 2677-1209 (Online)

Kiadja: Soproni Egyetem Kiadó
9400 Sopron, Bajcsy-Zs. u. 4.

Felelős kiadó: Prof. Dr. Fábíán Attila
rektor

© Soproni Egyetem Kiadó, Sopron 2023

Nyomda: Lővér-Print Nyomdaipari Kft.
Sopron, Ady E. u. 5.

Felelős vezető: Szabó Árpád

Tartalomjegyzék

Az Erdővagyon-gazdálkodási Intézet emlékére	5
LETT Béla	
Az állami erdőgazdálkodás és erdővagyon-nyilvántartás – Amit a számok mutatnak az erdő (erdőföld és élőfakészlet) értékelésekről és értékekről	7
VAJAI Dániel – LETT Béla – HORVÁTH Sándor	
Az energiaválság kezelésének lehetősége az erdőgazdálkodó nélküli erdőkben.....	45
VARGOVICS Máté – NAGY Dániel	
Tűzifa-felhasználás lehetőségei és korlátai	57
KAPOCSI Gergely – HORVÁTH Sándor – LÁSZLÓ Richárd	
Vadászati jog haszonbérleti díjait befolyásoló tényezők vizsgálata Magyarországon ...	65
VARGA Rita – HORVÁTH Tamás	
Erdőpedagógia és kommunikáció az erdészeti szakmai képzésben.....	69
MOLNÁR Katalin	
A globális problémák megoldásának kulcsa a felelősségtudatos magatartásformák kialakítása.....	79
NMARNÉ KENDÖL Jutka – HOSCHEK Mónika	
Fával foglalkozó hozzátartozók a családokban és a családok faeszköz használatának hatása a faanyag használat fontosságának megítélésében.....	85
HANZSÉROS Mária	
A kísérlet, mint módszer szerepe a természettudományok oktatásában – 7-8. évfolyamot vizsgálva	91
BAJZÁTH Mária	
Az erdei iskolák és a népköltészeti alkotások szerepe a halál témájához való közelítésben.....	99
KOVÁCSNÉ VINKOVICS Éva	
Waldkindergarten: der Kindergarten ohne Dach und Wände	109

Az állami erdőgazdálkodás és erdővagyon-nyilvántartás Amit a számok mutatnak az erdő (erdőföld és élőfakészlet) értékelésekről és értékekről

State Forest Management and Forest Property Register
What the Numbers show About Forest (Forest Land and Growing Stock)
Valuations and Values

Lett Béla*

Professor Emeritus, Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar

Kivonat

Az állami erdő (erdőföld és élőfakészlet) elsősorban naturáliákban (hektár, m³) van nyilvántartva, illetve sajátos értékűként a terület mellett az Ak jelenik meg a vagyonkezelési szerződésekben (élőfakészlet nélkül).

Az erdő értékelés/érték-számítás során többször pénzürtékben is számba vettük az EGRT által vagyonkezelte erdő (élőfakészlet és termőföld/termőhely) értékét.

Az EGRT-k számvitelükben 1995. után már az erdőfelújítást költségként számolják el, de az erdőtelepítést nyilvántartják a vagyonukban (többnyire befejezetlen beruházásként).

2020 után elkészült az állam vagyonának országileltára, amelyben az erdő is szerepel EGRT bontásban HUF és EUR pénzürtékben.

Az országileltár által közölt összes erdőérték hasonló az erdőérték számítás eredményével (1995), de az egyes EGRT-k esetében az eltérés jelentős, amely további vizsgálatokat igényel.

Kulcsszavak: erdőföld és élőfakészlet naturáliákban, erdőföld és élőfakészlet pénzürtékbeni értékelése, vagyonkezeléses erdők Ak értéke, országileltár, erdőértékszámítás

Abstract

The state forest (forest land and growing stock) is recorded in most cases in natural units (hectares, m³), and in the case of forest asset management contracts the golden crown as a specific land-value appears.

The financial value of forests (land value and growing stock value) managed by state forest companies was calculated several times.

After 1995, state forest companies record reforestation in their accounting as expense, but record afforestation as asset (mostly as an incomplete investment).

After 2020, the National Inventory of the state's assets was completed, in which the forest is broken down by state forest companies in HUF and EUR.

The total forest value reported by the National Inventory are similar to the results of the forest value calculation in 1995, but in the case of individual state forest companies, the difference is significant, which requires further investigations.

Keywords: forest land and living stock in natural units, monetary valuation of forest land and living stock, golden crown value of forests under asset management, national inventory, forest value calculation

---

* lett.bela@uni-sopron.hu

1. Bevezetés

Az erdő (erdőföld és élőfakészlet) értékelés/érték-számítás oktatása, kutatása és gyakorlata a II. vh. után visszaesett, majd az 1990 utáni társadalmi-gazdasági rendszerváltás után újraindult (LETT – SCHIBERNA 2022).

Az Erdővagyon-gazdálkodási Intézet (EVGI) (a soproni erdészeti ökonómiai műhely tagja) az erdőérték-számítást tanfolyami formában is oktatta az idősebb kollégák részére, szakkönyvet, tanulmányokat írt, rendelet tervezetet készített, az NFA részére erdőértékeléseket és erdőértékelés felülvizsgálatokat végzett. Az állami erdőgazdasági részvénytársaságok (az EGRT-k) vagyonkezelésébe sorolt erdőket többször értékelt, a tulajdonos részére könyvvizsgálati szakértést készített.

Az állami erdőállomány és erdőgazdálkodás feldolgozásának publikációi eltérőek, és az időszaki változások (illetve az éves jelentések) tovább szélesítik a lehetőségeket, a palettát.

<i>Erdőállomány</i>		Erdőgazdálkodás - Forgalom		EGRT Naturális-Pénzérték	
<i>Naturális</i>	<i>Pénzérték</i>	Naturális	Pénzérték	Állomány	Forgalom

Az erdőgazdálkodás (EGRT) éves naturális teljesítményeiről az igazgatás folyamatosan ad tájékoztatást (pl. Mérleg, beszámoló az erdőterületről, az erdősítésekről és a fakitermelésről a 2020. évben), illetve az erdőállomány naturális jellemzőiről és változásáról is rendszeres a beszámolás. A korábban megszokott erdőgazdálkodói (EGRT, Eg csoport) részletezésű, időszaki, regionális vagy szakági közlés jelentősen zsugorodott.

Az erdőgazdálkodás forgalmi folyamatainál a pénzügyi bemutatás az állami erdőgazdálkodóknál is szűkkörű (az EGRT-k számviteli beszámolóját jelenti, üzemági – eredmény részletezés nélkül portfólió szinten is), az időszaki folyamatok feldolgozása eseti.

Az erdőállományok erdőérték-számításánál kevés új publikációt találunk, így idősoros adatok kimunkálására nem került sor.

A „Járadékot-Termőföldért” programnál az NFA értékelt (értékelte) az erdőt, amelyet felülvizsgált(atott), amelyben az EVGI jelentős szerepet vállalt.

„Az erdővagyon számbavétele”, az állami erdőtulajdon értékeléséről „Az állami erdő és erdőgazdaságok vagyonkezelése és számvitele az Állami Számvevőszék jelentéseinek tükrében” című szakanyag végén, mellékletként helyeztük el az 1995. évi vagyonértékelést. Az állami erdők vagyonkezelését az 1996. évi ideiglenes vagyonkezelési szerződések (a 2010-es KVI-NFA tervezetek) és az 2016. évi végleges vagyonkezelési szerződések határozzák meg, amelyekben az erdő mértékét négyzetméter pontosságú területben és Ak értékben állapították meg. Az EGRT-k gazdálkodásáról, „Amit a számok mutatnak az erdőművelés ökonómiájáról” és „Amit a számvitel/számok mutatnak – EGRT a 2010-es években” írt szakanyagok a szakközönség rendelkezésére állnak (Előkészületben Az erdővagyon és az erdővagyon-gazdálkodás szerkezete 2020, COVID 2019-2021 stb...).

Az összetett és bonyolult, az általános és a speciális viszony nehézségeinek átfogó tárgyalása, a megoldásra irányulás azonban várat magára. Az EVGI, illetve oktató-kutató szakemberei az Intézet keretében és azon kívül is többször kifejtették megközelítésüket, álláspontjukat.

Az illetékesek közös, jogszabályban megerősített állásfoglalása, útmutatója indokolt lenne a gazdálkodók jogszabály követő magatartásához az egységes eljárás érdekében.

A szakmai háttérrel, valójában ütközési felületet az erdész szakmai területek alkotják. Az erdőérték-számítás (erdőérték-becslés) az erdész szakmai közönség (különösen az állami szektor) számára is új, homályosnak ítélt téma.

A számviteli jellegű elvárást, és az ennek megfelelő ökonómiai megközelítést nem sikerült (és nehéz lesz) elfogadtatni, pont ezt a területet jogszabályban sajnos nem konkretizálták.

Hasonlóan problémás az erdészeti számvitel (még inkább az erdészeti támogatásokkal bővítve), amely az ágazati számlakeretek megszűnésével szakmai útmutatás nélküli.

Az erdővagyon bevonása nélkül egyértelműen, de féloldalasan működtető szemléletben igyekeznek az általános számvitel szerint könyvelni, de ez számtalan problémával, jogival és adózással is küzd (konkrétan inkább a magánerdő-gazdálkodásban, az állami-magán érintkezésében). Az állami erdő (erdőföld és élőfakészlet) és az állami erdőgazdálkodó két specialitás a hazai gazdálkodásban, számvitelben (természetesen az erdészetben és erdőgazdálkodásban is), amelyben két-három évtized előírásai, bírálati után is az elzárkózás jelei tapasztalhatók.

A szakanyag aktualitását adja, hogy elérhető az „Országjelentés”, amelyben a termőföld, az „erdők” is szerepelnek (terület hektár és Ak érték nélkül) helyrajzi szám darabban és HUF (illetve EURO) pénztértékben.

Az EGRT-knél az Országjelentés 2020 összevethető az 1995. évi EVGI erdőérték számítással, de számos eltérést indokolt lenne megvizsgálni.

2. Anyag és módszer

Anyag

A felhasznált, vizsgált anyagok mennyisége, félesége jelentős.

- Erdőállományi naturális adatok, adatsorok (erdőterület, élőfakészlet) ...
- Erdőgazdálkodási naturális adatok, adatsorok (erdőtelepítés, fakitermelés, erdőfelújítás) ...
- Erdőállományok pénzügyi adatai, adatsorai (erdőterület, élőfakészlet) ...
- Erdőgazdálkodási pénzügyi adatok, adatsorok (erdőtelepítés, fakitermelés, erdőfelújítás) ...
- Pénzügyi jellegű adatok, aranykorona, HUF, Euró.
- Vagyonkezelt föld-, erdő (erdőföld és élőfakészlet) adatok.
- „Országjelentés”, különös tekintettel az erdőre.

Módszer

A szakanyag jellegének megfelelően alapvető módszer a dokumentum feldolgozás, válogatás utáni ismertetés. Mivel erősen vitatott témákról van szó, amelyekben a szembenállás harminc év alatt megakadályozta az előrelépést, mi a tudatos függetlenségünket igyekszünk hangsúlyozni. Tanulmányok (bevezetőben sorolt) készítése révén viszont az elmúlt időszaknak aktív szereplői voltunk, ezért álláspontunk nyilvánvaló, a továbbiakban nem az egyhelyben topogás, hanem – az irány megszabása után – a határozott lépés, cselekvés szolgálhat.

Szerzőként ezért tartózkodunk attól, hogy az időszakok történéseinek bemutatását követően tézisszerű iránymutatásokat adjunk (hiszen mi sokszor hallottuk kompetens vezetőktől is, hogy rövid időn belül döntenek és megoldják a felvetett, előkerülő kérdéseket).

A módszer hatékonyságát illetően felvetődő kritikákat megértéssel kezeljük, de tapasztalataink szerint nem az előkészítés szakmai jóságán múlik a döntés iránya, sebessége (mi a jogszabályok feltétlen jóságában is kételkedhetünk, és a végrehajtás akadozásával is megértőbbek vagyunk).

A szakanyag kvalitásait és a módszer helyénvalóságát talán a következő időszak történései igazolhatják. Az ismereteket bemutatjuk, de az elmúlt húsz-harminc év után a siker receptjét nem tudjuk.

3. Eredmények

3.1. Az állami erdő, erdővagyon (erdőföld és élőfakészlet) számbavétele – kitekintés

Az erdőértékelés és érték sajátosságai, lehetőségei-korlátai, változatai (pénzérték)

Az „Állami erdővagyon pénzértéke” – kijelölt fő téma előtt rövid kitérést kell tennünk az erdővagyon számbavételének területére, hogy az értelmezési kérdéseket rendezni tudjuk.

A naturális számbavétel alapvetően az erdőföld területére és az élőfakészlet-faállomány (bruttó, nettó, vastagfa) fatérfogatára szorítkozik, miközben tanulmányok foglalkoznak sok más témával, illetve szolgáltatásokkal: pl. közjólét, biodiverzitás, rendeltetések (multifunkcionális hasznok, ökoszisztéma szolgáltatások) stb.

Az ökonómiai, pénzügyi szempontok iránt az állam szervei (hatóságok, igazgatás, erdő-leltározás és tervezés) nem mutattak érdeklődést, sőt (büszkén) elzárkóztak előlük.

Az erdészeti ökonómiai számításoknál fontos a vonatkozó „**erdő egység**” fogalom definiálása, amely lehet egy erdőréssz vagy az erdőrészek nagyobb halmaza, helyrajzi szám, erdőtest, erdőbirtok.

Az erdőréssz (homogén faállomány) esetében az erdőtelepítéstől a korral fokozatosan nő a fakészlet, fatérfogat volumene, így a faállomány értéke is egészen a véghasználatig (ahol a folyamat újraindul). A fakitermelés árbevétele tehát a szakasz végén egyszer van (egyszerűsítve, eltekintve az előhasználatoktól), amelyet követ az erdőfelújítás (a költségek kifizetése a finanszírozási modellben a fakitermelés árbevételéből, a fakitermelés kitermelési költség mentes árbevételéből történik), a klasszikus beruházás elszámoláskor a kamatokkal. Ez az erdőérték-számítás hagyományos területe (általában 180 napos érvényességgel), és a nagyobb egység az erdőrészek (erdőföld és élőfakészlet-faállomány) összegzéséből épül fel.

Erdőbirtok esetében (más minőség) minden évben van kitermelhető faállomány, a kitermelést követő erdőfelújítás, így bevétel és erdőfelújítási, erdőművelési költség is (ökonómiai erdő) (a változatlan törzsállomány és a véghasználati hozami területre koncentrált kitermelhető növedék).

Az erdő (erdőföld és élőfakészlet) számvitelbe vonásakor az elszámolás célját indokolt meghatározni, amelyhez hozzá lehet rendelni a megfelelő módszert a számviteli szabályozásba foglalt erdészeti sajátosságok figyelembevételével (nincs értékcsökkenés elszámolása, nincs korosbítás, nincs kitermelt faállomány kivezetése, az erdőfelújítás nem számviteli felújítás, hanem költség stb.).

Ebben az esetben is indokolt figyelembe venni az élőfakészlet-faállomány természeti jellegét, a faállomány értéknövekedése (részben) a biológiai folyamatok következménye (emberi beavatkozások, termelési költségek nélkül is – IEEAF), tehát a természeti és az emberi hatások elegyednek, vegyülnek, összegződnek.

A magán erdőgazdálkodásban a bérlet esetében ténylegesen gazdasági elszámolási nehézséget jelentő erdőréssz szintű értékváltozások, a természetes növedék pénzértékének tulajdonos és használó közti megosztása az állami erdővagyon (ezen belül faállomány) vagyonkezelésbe vonása esetén is nehezen elhárítható gondot jelent (bár a lábon álló élőfakészlet állami tulajdont képez).

A faállomány (erdőállomány) értékváltozásának kimutatása, elemzése erdővagyon-gazdálkodási téma, amely egyrészt az üzemtervi beavatkozási előírások, lehetőségek (kitermelés, erdőfelújítás, erdőnevelés) naturális adatainak a pénzügyi oldalából a tervezési időszakra előre tervezhető (a naturális tervezés gazdálkodási, finanszírozási szempontjainak kontrollálására is) (erdőtervezés ökonómiai hatástanulmánya).

Az erdőtervezési periódus végén az ökonómiai terv-tény összevetések elemzési lehetőséget biztosítanak. A változatlan áras – periódus végi és eleji – faállomány értékek az erdővagyon-

gazdálkodás időszaki eredményét korrigálhatják, illetve az új időszak induló faállomány értékére helyesbítés hajtható végre.

Visszatekintés

1990 után az erdőérték-számítás először az ÁVÜ-t (az ÁVÜ-hez is tartozott erdő), az ÁV Rt-t érintette, amelynek hozzárendelt vagyonát képezte (felelős örzöként) az erdő.

A gazdaságok részvénytársaságokká alakultak, és az Rt-k vagyonába nem került termőföld (erdő). Az erdővagyonokat mint a jogelődnek eddig kezelésében lévő erdő- és földterületeket változatlanul használhatták és azzal – az elidegenítés kivételével – rendelkezési jogukat is gyakorolhatták.

Az ERSZ - EFE EMK EVGI - ERTI szakértői team el is végezte az ÁV Rt-hez tartozó erdőgazdaságok erdő (erdőföld és faállomány) vagyonának értékelését 1994. évben (Mészáros 1994)

Az ÁV Rt-nek a jogszabályok alapján a hozzá rendelt összes termőföld és erdő (erdőföld és élőfakészlet) vagyont pénzben értékelni kellett, amelyet az előzőekre alapozva, azt kiterjesztve 1995-ben Lett Béla végzett el:

„Az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság Vagyon körébe tartozó, a Mezőgazdasági és Erdőgazdasági Portfóliójába sorolt részvénytársaságokban kezelt termőföld és erdő 0-s számlaosztályban kimutatandó 1994. 12. 31-i nyilvántartási értékének megállapítása”

1. táblázat: Az ÁV Rt. két portfóliójába sorolt Rt.-k által kezelt termőföld és erdő nyilvántartási értéke (1994.12.31.) (M Ft)

	Termőföld			Erdő		
	Külterület	Belterület	Összesen	Erdőföld	Élőfakészlet	Összesen
24 MG-Rt.	44 617	106	44 723	754	2 582	3 436
19 EG-Rt.	3 541	64	3 605	40 071	302 013	342 084
Összesen	48 158	170	48 328	40 825	304 695	345 520
Mindösszesen: 393 848 M Ft						

A több mint egy millió 150 ezer hektár esetében az értékelésben érdekelt felek egyetértettek abban, hogy ezt a szokásos tételes, forgalmi stb. értékelés helyett más eljárással kell megoldani. A módszer kidolgozásában lehetőség volt a cél (nyilvántartási érték – nem mérlegtétel) és a követelmény (aggregát adatok és határidő) figyelembevételére. Az értékelési munka során hangsúlyozottá vált, hogy az ÁV Rt. vagyoni körébe tartozó, csak decentralizált kezelésben lévő vagyon esetében az egységes tulajdonlás bázisán ÁV Rt. szintű vagyonmegítéléssel kell eljárni.

Az EGRT-knél az Országeltár 2020 összevethető az 1995. évi EVGI erdőérték számításal, de a számos eltérést indokolt lenne megvizsgálni.

Megállapítás: már régóta indokolt lenne az érdekelt felek által elkészített, jogszabályban rögzített módszer kialakítása, elfogadtatása és általános alkalmazása.

Erdővagyon értékelési előírások és lehetőségek

A tartósan állami tulajdonban maradó vállalkozói vagyon kezeléséről és hasznosításáról szóló 1992. évi LIII. törvény 31. §-ának (2)-(3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. A 126/1992. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § szövegének helyébe a következő rendelkezés lép

„Az 1. számú mellékletben nevesített tulajdonon felül az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság induló vagyoni köréhez tartoznak – a kincstári törvény hatálybalépésig – azon, jelenleg állami tulajdonú földterületek, erdők, meghatározott természetvédelmi oltalom alatt álló földterületek (nemzeti parkok, fokozottan védett területek, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó területek), amelyek az ÁV Rt.-hez tartozó gazdálkodó szervezetek kezelésében vannak. **Ezen területeket (beleértve az erdőket) az ÁV Rt. alaptőkének felüli vagyonában vagyonértékelés szerinti értéken kell szerepeltetni.**”

(A jogszabályt azért citáljuk, mert valahol az ÁV Rt – ÁPV Zrt. – KVI – MNV Zrt. – NFA – NFK láncolatban, részben az induláskor, azután a sorozatos vagyon átadások során vált rendezetlenné az állami erdővagyon vagyonkezelői jogának helyzete, miközben végig az ún. ideiglenes vagyonkezelői szerződés időszaka tartott. Többen erre hivatkoznak, amikor a vagyonkezelésbe vett termőföld és erdő értékét nem jelenítik meg (bár különböző vagyonértékelések történtek).

A 185/1993. (XII. 31.) Korm. rendelettel módosított 126/1992. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. §-a az Állami Vagyonkezelő Rt. (ÁV Rt.) induló vagyoni köréhez sorolta azokat az erdő- és termőföldterületeket, amelyek az állami erdőgazdaságok kezelésében voltak.

Az 1995. évi XXXIX., az ún. Privatizációs törvény hatályba lépésével ez a vagyontömeg "hozzárendelt" megnevezéssel – a társasági tulajdonból elvonva – újra állami tulajdonba került.

A társaságok a törvényi szabályozás szerint 100%-ig tartósan állami tulajdonban vannak, a reorganizáció tulajdonosi befektetésnek minősül és hosszabb távú elképzelések megvalósítását célozza. Az erdészeti társaságok csak részben profitorientáltak, a környezetvédelmi és a társadalomra előnyös hatások pénzértékben nem mérhetők és számszerűsíthetők.

(Ebben a szellemben készítette el az ÁPV Rt. a kormány-előterjesztést az erdészeti társaságok reorganizációjával kapcsolatban. A 2152/1997. (VI. 11.) Korm. határozat alapján összesen 14 társaságnál került a jegyzett tőke megemelésre, 1 960 millió Ft ráfordítással.)

A privatizációs törvény előírása szerint az erdő művelési ágú földterület nem tartozik az ÁPV Rt.-hez, azt át kell adnia a Kincstári Vagyon Igazgatóságnak. Az ÁPV Rt megalakításával az állami tulajdonú termőföld és erdővagyon tulajdonosi joggyakorlója a KVI lett.

A Kincstári Vagyon Igazgatóságot az államháztartási reform keretében állították fel abból a célból, hogy az állam tulajdonosi jogait gyakorolja a kincstári vagyon felett, a korábbi vagyonkezeléssel foglalkozó szervezetek jogutódjaként. A kincstári vagyon fogalmának definiálatlansága rányomta bélyegét az állami vagyont kezelő szervezetekre, kezelt vagyonra.

A vagyonfelmérést nagyban hátráltatta a kincstári vagyon fogalmának tisztázatlansága, ezért a vitatott kérdések megoldása érdekében megkezdődött a kincstári törvény előkészítése.

Az államháztartási reform keretében 1995-ben átfogóan módosították az államháztartási törvényt. Ennek részeként törvényi szinten meghatározták a kincstári vagyont, a vagyonnal való gazdálkodás alapvető szabályait és 1996. január 1-jével a KVSZ általános jogutódjaként felállították a Kincstári Vagyon Igazgatóságot (KVI), mint a kincstári vagyon kezeléséért felelős szervezetet. Az átalakulással a jogelőd szervezethez képest mind a kincstári vagyonkörbe rendelt vagyon nagysága és összetétele, mind a Kincstár által ellátandó feladatok köre bővült és differenciálódott.

Vagyonkezelési szerződések – vagyonkezelt területek - erdőértékek

Az állami erdővagyon tulajdonjogát az 1995. évi XXXIX. törvény, majd az azt követő pénzügyminisztériumi "Meghatalmazás" a KVI-re ruházta.

Az ÁPV Rt. – az erdővagyon globális átadás-átvétele során – az 1994. december 31-i állapotnak megfelelő, a naturáliákra és az erdőföld + élőfakészlet értékekre kiterjedő, társaságonkénti bontásban készített kimutatást szolgáltatott a KVI-nek (a tárgyi eszköz nyilvántartásban később is ezen adattartalommal tartotta nyilván a KVI-MNV az erdővagyon). A vagyonelemek globális átadás-átvétele az ismételt kapcsolatfelvétel, levélváltás ellenére sem történt meg, húzódott, gondot jelentett a KVI (Kincstári Erdők Osztályának) számára az állami tulajdonú erdők "átvétele".

Az erdővagyonnal kapcsolatos és nélkülözhetetlen dokumentumok (tulajdoni lapok, szerződések) nincsenek a KVI birtokában.

Az ideiglenes vagyonkezelési szerződés 2020-ban sincs lezárva.

Hazánkban 19, 100%-os állami tulajdonú erdőgazdasági részvénytársaság működik (+3 HM). Felettük a tulajdonosi jogokat az ÁPV Rt. gyakorolta. Mivel a privatizációs törvény rendelkezése folytán azok az erdők, ahol e részvénytársaságok a gazdálkodást végezték, kincstári tulajdonba mentek át, és a szóban forgó erdők tulajdonjogai – megbízás alapján – a KVI-hez kerültek, szerződéssel kellett lehetővé tenni e szervezetek számára a gazdálkodási tevékenységük folytatását. A 183/1996. (XII. 11.) Korm. rendelet a vagyonkezelési szerződések megkötését írta elő a KVI számára, a központi költségvetési szervek kezelésében lévő kincstári vagyonra 1997. december 31-i határidővel.

A KVI e feladatot két lépcsőben oldotta meg:

- 1) A szerződéses jogviszony létrejöttéig – átmeneti időszakra – a 19 erdőgazdasági rt. részére felhatalmazást adott, és ennek alapján az rt.-k jogszerű használóként tehetek eleget a 10 évre szóló erdőgazdálkodási előírásban foglaltaknak (vadásztársasági megalakuláskor képviselet).
- 2) Ezt követően kidolgozták az ideiglenes vagyonkezelési szerződést.

A KVI nem rendelkezik a tulajdonosi szempontoknak megfelelő olyan erdőértékelési módszerrel, amely az erdőt mint összetett vagyont kategóriát veszi figyelembe. Ezért a szervezet középtávú feladatai között tartja számon egy olyan, a természeti vagyonelemek sajátosságait figyelembe vevő vagyoneértékelési módszer kidolgoztatását, amely megfelel a tulajdonosi joggyakorlásból adódó követelményeknek. (A forgalmi, hozami érték mellett eszmei értékek figyelembe, pénzügyi értékbe vételéről, illetve nem HUF pénzértékről lenne szó – LB)

A vagyonnyilvántartások bizonytalanságának fő tényezője a vagyon értékének megbízhatatlansága. Az ingatlanok értékét a különböző szervezetek eltérő adatai átvételével alakították ki. **A nyilvántartási érték megegyezik a könyvszerinti értékkel, vagyis az ingatlan létesítéskori beruházási költséggel.** A valóságot megközelítő értékadat csak az ingatlanok tényleges állapotának felmérésén alapuló érték meghatározással és rendszeres adatkarbantartással állítható elő. A vagyonkezelő szervezet permanens átszervezése, viszonylagos kapacitáshiánya, rendszertelen forrásbiztosítása miatt ez a munka eddig elmaradt. Értékmegállapítás csak az értékesítést megelőzően történik.

Az állami erdővagyon (a külterületi földet, az erdővel borított területet) a vállalat könyveiben értékkel nem tartották nyilván sem az átalakulás előtt, sem azt követően. A könyvekben – az eszközök között – az erdőfelújításnak (1992–1995 között) és az erdőtelepítésnek volt nyilvántartott értéke.

Ideiglenes vagyonkezelési szerződés

A termőföld, az erdő nyilvántartása analitikus, csak naturális adatokat tartalmaz. Ez a nyilvántartás a melléklete a KVI-vel 1996 novemberében kötött ideiglenes vagyonkezelési szerződésnek is. A KVI mind a 19 erdőgazdasági rt.-vel egységes szempontok szerint kötött szerződést.

(Az Áht. nem ismeri az ideiglenes vagyonkezelői jog fogalmát, így a társaságok valójában csak használók és nem vagyonkezelők. A problémakör része, hogy az erdőtörvény előírása szerint állami tulajdonú erdőben csak a kincstári vagyonkezelő lehet erdőgazdálkodó, következésképpen az ideiglenes vagyonkezelési szerződés alapján a 19 erdőgazdasági rt. sem lehet jogszerű erdőgazdálkodó. A szerződésekben a KVI nem járult hozzá az ideiglenes vagyonkezelői jognak – az Áht.-ban a jog létrejöttéhez előírt – ingatlan-nyilvántartási megjelenítéséhez.)

Az ideiglenes vagyonkezelési szerződésben nem rögzítették azt a számviteli törvény támasztotta követelményt, hogy a kezelt állami vagyont értéken kell a vagyonkezelő mérlegében az eszközök között kimutatni a hosszúlejáratú kötelezettségekkel szemben.

Az ÁSZ felhívása szerint

- *a Kormány* koordinálja az érintett tárcák között egy összehangolt erdővagyon-kezelési stratégia kidolgozását az állami erdővagyon megőrzése, védelme és gyarapítása érdekében,
- *a pénzügyminiszter* tegye egységessé az állami erdővagyon jelenlegi számviteli elszámolását és nyilvántartását.

Elmaradt a kincstári vagyoni körbe tartozó erdők átfogó felmérése, a vagyon felértékelése, egyeztetése a vagyontaszterrel, a tulajdonjogi rendezés és az ingatlan-nyilvántartás felülvizsgálata is.

A MEH az erdővagyon optimális hasznosítása érdekében – a miniszter 2000. februári, az ÁSZ elnökének írt levele szerint – azt tartaná célszerűnek, ha az erdővagyon és az azt működtető erdőgazdasági részvénytársaságok felett a tulajdonosi jogokat ugyanaz a vagyonkezelő szervezet gyakorolná. Egyelőre elmaradt az állami tulajdon funkció szerint elkülönült vagyonszortjaiban az egységes állami tulajdonlás érvényesítése, az erdővagyon-kezelés szabályainak megalkotása is.

A KVI készített egy 2000. évi vagyonkezelési szerződéstervezetet, amelyet a KöM, az FVM és az ÁPV Rt. részére észrevételeik, javaslataik megtétele céljából megküldött. (A vagyonkezelési szerződések megkötéséhez a KöM és az FVM miniszterek egyetértése szükséges.)

A kincstári erdők erdőérték-számítási tematikáját elkészítette, a végleges erdőérték-számítás várhatóan 2000. második felében készül el, de a valóságban a szerződésekben nem jelent, jelenik meg erdőérték (ami utána újabb problémákat vetne fel).

Az 1994. évi LV. törvény, az ún. Földtörvény 6. § (1) bek. szerint jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet termőföld tulajdonjogát ... nem szerezheti meg. A tv. előírásai az erdőre is vonatkoznak. Így a társasági tulajdonba "belenövő" erdő a földtörvény előírásaival is ütközik. A társaságok egy része, felismerve a szabályozási problémát, a beruházásokat befejezésükkor sem aktiválta, az összegek (befejezetlenként) a beruházások között szerepelnek.)

A probléma egyik részének megoldását az Sztv. 1995. évi módosítása jelentette, amely (93. § (5) bek.) elrendelte, hogy az erdőfelújításból aktivált erdőállomány értékét az 1995. évi mérlegben ki kell vezetni a tőketartalékkal szemben.

3.2. Az erdő (erdőföld és élőfakészlet) nyilvántartása, naturáliában

3.2.1. Területkimutatás (az NFK készít ún. szisztematikus erdőleltárt is)

2. táblázat: Állami erdők funkciói és gazdálkodói – Változás 2020–1999 (E ha)

	Gazdasági erdő			Egyéb erdő			Mindösszesen		
	1999	2020	Eltérés	1999	2020	Eltérés	1999	2020	Eltérés
EGRT	760	483	-277	227	498	+271	987	981	-6
%				23	51				
Vízügy	0	1	+1	11	14	+3	11	15	+4
Természetvédelem	4	13	+9	13	40	+27	17	53	+36
Egyéb	7	10	+3	13	1	-12	20	11	-9
Állami	771	507	-264	264	553	+289	1035	1060	+25

A 20 év alatt az állami erdő már alig változott (+2,4%) (1980-hoz semmit, magánosítás-kárpótlás-erdőtelepítés), de a szerkezete nagyon. A természetvédelmi terület +36 E ha (400%), a gazdasági -264 E ha (-34%) erdő helyett az egyéb funkció került többségbe +289 E ha.

Az erdőterület több mint felén állami EGRT-k gazdálkodnak, ennek több mint fele már nem gazdasági besorolású (kb. 1%-nál nincs bejegyzett gazdálkodó).

1995-ben az erdőterületet természetesség-védelem szerint NFA és KVI csoportba osztották

3. táblázat: Az erdővagyon tulajdonosi és kezelési viszonyai

EGRT	Régió	Terület				Élőfakészlet		Átlagos élőfakészlet		
		NFA	KVI	Össz	KVI/Ö	NFA	KVI	NFA	KVI	Össz
		E ha			%	E m ³		m ³ /ha		
Pilisi Parkerdő	HV	21,5	35,1	56,6	62	2 106	3 399	98	97	97
Vértéserdő	HV	18,3	19,5	37,8	52	1 885	1 734	103	89	96
Ipoly Erdő	HV	30,6	29,9	60,5	49	3 605	4 134	118	138	128
Egererdő	HV	35,1	32,9	68,0	48	3 990	4 503	114	136,9	125
Hegyvidék		207	170,7	377,7	45	25 659	22 084	124	129	118
Kisalföldi	SV	16,3	11,3	27,6	41	1 729	1 373	106	122	112
Északerdő	HV	64,5	34,3	98,8	35	9 353	5 469	145	159	150
Gemenc	SV	20,7	11,3	32,0	35	1 904	1 548	92	137	108
Bakonyerdő	HV	37,0	19,0	56,0	34	4 720	2 845	128	150	135
Szombathelyi	DV	29,7	12,6	42,3	30	4 598	2 106	155	167	158
Tanulmányi	DV	10,8	4,6	15,4	30	1 399	586	130	127	129
Összes		610,2	246,4	856,6	29	76 701	32 406	126	132	127
Mecsekerdő	DV	39,2	10,2	49,4	21	4 570	1 215	117	119	117
Síkvidék		194,5	38,4	232,9	16	20 908	4 866	107	127	111
Dombvidék		208,8	37,5	246,3	15	30 134	5 457	144	146	145
Nyírerdő	SV	46,2	7,9	54,1	15	5 787	1 217	125	154	129
VADEX-Mf-i	SV	13,1	2,3	15,4	15	1 404	218	107	95	105
Gyulaj	DV	17,8	1,9	19,7	10	1 989	206	112	108	111
SEFAG	DV	63,3	6,6	69,9	9	9 694	1 123	153	170	155
Kiskunsági	SV	47,8	4,0	51,8	8	4 412	315	92	79	91
Dalerd	SV	22,6	1,0	23,6	4	2 860	136	127	136	127
Zalaerdő	DV	48,0	1,6	49,6	3	7 884	221	164	138	163
Nagykunsági	SV	27,8	0,6	28,4	2	2 812	59	101	98	101
						Összes	109 107			

A sorrendet a KVI terület aránya alapján állítottuk fel, amely mutatja a természetesség-védelem szerinti széles skálát (62% – 2%).

4. táblázat: Az NFA-hoz és a KVI-hez tartozó erdőterület a három nagy régióban (E ha)

Régió	NFA	KVI	Összes	KVI/Összes %
Hegyvidék	207,0	170,7	377,7	45
Dombvidék	208,8	37,5	246,3	16
Síkvidék	194,5	38,4	232,9	15
Összesen	610,2	246,4	856,6	29

Az NFA és KVI területmegosztásban (E ha) a KVI 29%-ban részesül, a 246 E ha-ból 171 E ha a Hegyvidéki erdő (70%), a Dombvidék-Síkvidék KVI aránya hasonló (a Hegyvidék harmada).

(Néhány környezet- és természetvédő szervezet nyílt levélben fordult a miniszterelnökhöz, melyben azt kéri, hogy az erdészeti szakigazgatást, amelyet jelenleg egy osztály képvisel a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban, a természet és környezet védelméért felelős tárcához helyezték át. Így létrejöhetne a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz (KvVM) tartozó egységes zöld hatóság, amelyhez az összes külterülethez kapcsolódó igazgatási ügy tartozhatna. A szervezetek szerint az állami erdők profitorientált részvénytársasági formában való kezelését meg kell szüntetni, mert a részvénytársasági forma a tartósan állami tulajdonban lévő állami erdők közcélú kezelésére nem megfelelő.

A szervezetek az állami tulajdonban lévő természetvédelmi oltalom alatt álló erdők kezelését (ez a teljes erdőterület ötöde, mintegy 350 ezer hektár) – szakszeméllyel és infrastruktúrával együtt – a természetvédelemért felelős tárca irányítása alatt a nemzeti parkok igazgatóságaira bíznák. A nem védett állami erdőket a KvVM-en belül létrehozott erdészeti igazgatóságok kezelhetnék.)

5. táblázat: A Nemzeti Parkok (nem Igazgatóságok) felügyelte erdők – 2007 (ha)

Nemzeti park	Erdőterület	Ebből fokozottan védett
Duna-Ipoly	51 990	9 125
Bükk	41 696	6 211
Duna-Dráva	34 243	13 036
Őrségi	28 977	2 833
Balatoni	20 476	2 621
Aggteleki	16 572	4 111
Kiskunsági	12 557	6 208
Körös-Maros	6 235	105
Fertő-Hanság	6 174	2 265
Hortobágyi	4 083	218
Összesen	223 003	46 733

Megjegyzés: A Nemzeti Parkhoz tartozó erdőterület nem azonos a NPI erőterületével

6. táblázat: Az állami kezelés változása 1950–2020 (E ha)

	1950	1970	1990	1998	2004	2009	2020	20-50	20-90
Állami + Közösségi	1068	1123	1171	1042	1048	1062	1069	+1	-102
<i>Eltérés</i>	-	+55	+48	-129	+6	+14	+7		

Az állami kezelés a telepítéssel 1990-ig (+120 E ha) nőtt, kárpótlásba vitellel visszaesőként (-120 E ha), az 1950-es terület megegyezik a 2020. évi értékkel,

7. táblázat: Az állami erdőterület alakulása fafajok szerint – 1980–2020 (E ha)

Állami	1980	1990	1996	2001	2006	2014	2020	20-80	01-90	20-01
KST+KTT	262	265	265	263	266	270	270	+8	-2	+7
KST	106	112	117	119	119	122	122	+16	+7	+3
KTT	156	153	148	144	147	148	148	-8	-9	+4
B	86	90	87	87	89	92	97	+11	-3	+10
T+B	348	355	352	350	355	362	367	+19	-5	+17
CS	148	146	146	145	150	153	161	+13	-1	+16
EKL	142	139	133	126	128	145	150	+8	-13	+24
CS+EKL	290	285	279	271	278	298	311	+21	-14	+40
HVFK (H)	638	640	631	621	633	660	678	+40	-19	+57
<i>Eltérés</i>		+12	-9	-10	+12	27	+18			
A	132	135	134	125	128	140	131	-1	-10	+6
NY	90	81	78	70	75	82	88	-2	-11	+18
NNY	68	55	50	42	42	42	37	-31	-13	-5
HNY	22	26	28	28	33	40	51	+29	+2	+23
ELL	42	47	49	49	53	53	52	+10	+2	+3
LL	132	128	127	119	128	135	140	+8	-9	+21
F	158	175	162	143	132	119	107	-51	-32	-36
N-HVFK (N)	419	438	423	387	387	394	378	-41	-51	-9
<i>Eltérés</i>		+19	-15	+14	0	+7	-16			
Összesen	1057	1078	1054	1008	1020	1054	1056	-1	-70	+48
<i>H-N</i>	+219	+202	+208	+234	+246	+266	+300			
Mindösszesen	1587	1674								

HVFK – Hosszú vágásfordulójú kemény lombos fafajok csoportja (összes kemény lombos akác nélkül),

N-HVFK – Nem hosszú vágásfordulójú keménylombos fafajok csoportja

LL: – Összes lágylombos

Az állami erdőterületnél a KST-KTT, NNY-HNY külön kezelése fontos, mert eltérően alakulnak. A magánosítás és az erdőtelepítés ellenkezően alakította az erdőterületet (HVFK – N-HVFK is), így külön szakaszokra oszthatjuk az időszakot.

Az állam erdőterülete az 1990-2001 közötti tulajdonátalakítás, magánosítás miatt csökkent, az erdőtelepítéssel nőtt, összességében változatlan. A KST nő, a KTT csökken, a NNY csökken a HNY nő, a F csökken. A HVFK nő, a N-HVFK csökken, az A és az összesen változatlan.

Az állami erdőterület összességében változatlan, növekvő HVFK és csökkenő N-HVFK (de benne többlet HNY, ELL) Az 1980–2022 időszakban az akác kb. 1 ezer ha, az erdőtelepítéssel nőtt, a kárpótlással csökkent, összességében változatlan (mint a II. vh. óta).

Az 1990-et követő társadalmi-gazdasági rendszerváltás az erdővagyon tulajdonviszonyaira is hatott, az állami tulajdon többségi részaránya (a hagyományos erdőre) a magánosítás ellenére is megmaradt, a Hegy- és Dombvidéki, zömmel HVFK erdők (állami, erdészszakmai) kezelését erdészszakmai hivatkozással megőrizték.

8. táblázat: Az állami erdőterület régiók és fafajok szerint – 2020 (E ha)

Régió	B	KST	KTT	CS	EKL	HVFK	A	NNY	HNY	ELL	F	N-HVFK	Össz	
													E ha	%
Hegyvidék	61	17	102	96	82	359	40	11	5	11	32	99	458	44
Dombvidék	26	50	29	35	48	188	30	3	4	30	42	110	298	29
Síkvidék	4	41	4	21	32	102	64	26	30	11	46	177	279	27
Állami össz	91	108	135	152	162	649	134	40	39	52	120	386	1035	

9. táblázat: Az NFA vagyoni körébe tartozó termőföldek művelési áganként – 2006

Művelési ág	Termőföld				
	E ha	%	E AK	%	AK/ha
Erdő és fásított terület	735,9	49,7	3 307	18,1	4,5
Szántó	585,9		13 153		22,4
Gyep (legelő)	88,9		549		6,2
Gyep (rét)	25,9		456		17,5
Legelő	7,5		46		6,1
Szántó + Gyep + Legelő	708,2	47,8	14 204	77,7	
Kivett mocsár, árok, véderdő,...	9,1	0,6	-		32,3
Gyümölcsös	10,8		349		17,5
Szőlő	6,5		316		48,6
nádas	4,8		66		13,8
Halastó	3,0		0		–
Rét	1,9		28		14,7
Kert	0,5		10		20
Összesen	1 480,6	100	18 281	100	12,3

Az NFA vagyoni körébe tartozó termőföldek fele erdő – fele szántó-legelő-rét, amely Ak értékben lényegesen más.

3.2.2. Élőfakészlet – Élőfaállomány

A gazdálkodás állományi jellemzőit, a terület mellett az **élőfakészlet** jelenti. (Összes)

10. táblázat: Az erdők élőfakészlete fajonként 1980–2020 (Összes erdő)

Fafaj	1980	1990	2005	2010	2015	2020	20-80	20-05	Eltérés
	M m ³	M m ³	M m ³	M m ³	M m ³	M m ³	M m ³	M m ³	%
T	68,6	78,1	82,6	84,5	88,1	92,8	+24,2	+10,2	+18
B	32,8	36,7	39,3	39,4	40,2	41,3	+8,2	+2,0	+3
CS	36,7	38,3	44,0	45,2	47,1	50,2	+13,5	+6,2	+11
EK	25,4	27,6	34,2	36,6	39,8	43,5	+18,1	+9,3	+16
HVFK	163,5	180,7	200,1	205,7	215,2	227,8	+64,3	+27,7	+48
A	33,5	34,5	43,2	48,1	52,3	55,4	+21,9	+12,2	+21
NNY	11,8	13,3	13,5	15,8	16,4	17,4	+5,6	+3,9	+7
HNY	4,8	5,1	10,0	12,6	15,6	19,5	+14,7	+9,5	+16
ELL	10,5	13,5	21,6	23,1	24,6	25,4	+14,9	+3,8	+7
F	29,3	40,9	52,8	54,1	54,4	53,8	+24,5	+1,0	+1
N-HVFK	89,9	107,3	141,1	153,7	163,3	171,5	+81,6	+30,4	+52
Összes	253,4	288,0	341,2	359,0	378,5	399,3	+145,9	+58,1	
Állami	188,8	207,4	220,5						
%	74,2	84,4	100	105,1	110,9	116,9		+58,1	100

Az erdőterület nem gyarapodott, de az élőfakészlet nőtt, a növekedése látható a területegységre eső élőfaállományból is, amely az emelkedő korról + a ráakadó éves (folyó) növedékből származik. (Részletesen: Lett – Stark 2018 „Amit a számok mutatnak az üzemmódookról – Fahasználati módok és erdőfelújítási eljárások” kiadványban)

11. táblázat: A területegységre eső élőfaállomány

Fafaj	1980	1990	2005	2010	2015	2020	20-05
	m ³ /ha	m ³ /ha	m ³ /ha	m ³ /ha	m ³ /ha	m ³ /ha	m ³ /ha
T	202	219	222	217	227	238	+16
B	330	358	349	358	361	366	+17
CS	204	217	220	219	224	233	+13
EK	164	182	185	182	188	198	+13
HVFK			232	227	234	243	+11
A	125	119	104	108	115	121	+17
NNY	93	120	108	128	145	166	+58
HNY	158	132	163	171	187	207	+44
ELL	157	165	217	231	249	262	+45
F	143	168	218	232	248	259	+41
N-HVFK			152	161	172	183	+31
Összes	172	186	191	193	203	213	+22
%	89	97	100	101	106	112	

A területegységre eső élőfaállomány növekedése 2010 után gyorsult.
A bükk területegységre eső élőfaállománya háromszorosa az akácnak.

3.3. Az erdőérték számbavétele és megjelenése a számviteli beszámolóban

A rendelkezésre álló ingatlan- és erdőértékek megjelenése a vagyongazdálkodásban, a számviteli szempontból eltérő, nem következetes.

Erdőérték a számviteli beszámolóban – Nem pénzürték – Vagyongazdálkodás

A számviteli beszámolóban a vagyongazdálkodásba vett termőföldet, erdőt (erdőföldet és élőfaállományt) a gazdaságok HUF értékkel nem szerepeltetik, mert a vagyongazdálkodási szerződésben terület (ha, m²) és Ak érték szerepel.

Az EGRT-k a Kiegészítő mellékletben mutatják be a vagyongazdálkodásba vett termőföldet-erdőt.

12. táblázat: Erdőgazdasági részvénytársaságok vagyongazdálkodásba vett ingatlanai - Kiegészítő melléklet 2020

Erdő	Saját tulajdonú ingatlan		Vagyongazdálkodásba adók					
	ha	Ak	MNV Zrt.		NFA-NFK		Egyéb használat	
EGRT	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak
Északerdő	17	41			103 199	23 7046		
Egererdő	20	48			72 754	17 9730		
Ipoly Erdő	134	745			63 745	24 1567	16	68
Pilisi Parkerdő	928	5 756	46	227	59 012	29 1708		
Vértéserdő	42	174			43 807	13 4319		
Bakonyerdő	76	318			59 941	23 4798		
Hegyvidék	1 217	7 082	46	227	402 458	131 9168		
Mecsekerdő	0	0	1	1	52 953	16 6538	423	1031
Gyulaj	0	0			21 348	0		
SEFAG	21	53			83 236	29 8083		
Zalaerdő	62	298			54 971	25 6741		
Szombathelyi	73	607			45 773	23 5883		
TAEG	5	42			16 632	9 3828		
Dombvidék	161	1 000	1	1	274 913	105 1073		
Nyírerdő	322	1 535			57 549	37 8736		
NEFAG	0	0			32 032	19 8784		
DALERD	129	705			27 829	21 9007		
KEFAG	1	2			54 973	17 7196		
Gemenc EG	1	3			34 635	15 9778		
VADEX	3	9			17 071	9 8708		
Kisalföldi	2 536	14 338			29 075	19 8784	23	87
Síkvidék	2 992	16 592			253 164	143 0993		
BP-EG	19	0			882	4838	37 460	0
VERGA	767	3 731			3	15	18 009	73 772
Kaszó	0	0			108	53	18 927	0
EGRT	5 156	28 405	47	228	931 528	3 806 140	74 858	74 958
Ak/ha		5,5	–			4,1	–	–

Művelési ág: **Erdő**, Fásított terület, Gyümölcsös, Halastó, Kert, Kivett, Legelő, Rét, Szántó, Szőlő, Nádas, Összes
 Megjegyzés: 1 – Ak=0 érték: Gyulaj; BP-EG, Kaszó,
 2 – Saját tulajdon van: Kisalföldi; Pilisi Parkerdő; Nyírerdő; Ipoly Erdő; DALERD
 Összes terület NFA/NFK – 1 006 386 ha

Az állami erdő túlnyomóan állami maradt, de a kezelési jogot a vagyonkezelői jog váltotta fel (az ideiglenes vagyonkezelői szerződés minősítése 1996–2016 között továbbra is gondot okozott), amelynek általános előírásai az erdőre, erdőgazdálkodókra is vonatkoznak. A társadalmi-gazdasági átalakulás a szervezetek és jogszabályok sűrű változása közepette zajlott, amelynél az elképzelések is sokszor, alapvetően is változtak, mindenki számára nehezzé téve a követést és az alkalmazkodást.

12. táblázat folyt: Erdőgazdasági részvénytársaságok vagyonkezelésbe vett ingatlanai – Kiegészítő melléklet 2020

Fásított terület	Saját tulajdonú ingatlan		Vagyonkezelésbe adók					
	ha	Ak	MNV Zrt.		NFA-NFK		Egyéb használat	
EGRT	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak
Északerdő	7	22			202	3 972		
Egererdő					81	502		
Ipoly Erdő					7	27	0	1
Pilisi Parkerdő					29	133		
Vértéserdő	0	1			34	130		
Bakonyerdő					202	392		
Mecsekerdő					0	0		
Gyulaj					32	0		
SEFAG	3	5			295	646		
Zalaerdő	1	3			105	421		
Szombathelyi					33	173		
TAEG					20	133		
Nyírerdő					0	0		
NEFAG					32	224		
Dalerd	1	3			19	247		
KEFAG					0	0		
Gemenc	0	0			33	119		
VADEX					189	1 140		
Kisalföldi					0	0		
BP-EG					3	10		
VERGA					0	0		
Kaszó					1	1	0	1
EGRT	12	34	0	0	1 317	8 270	0	1

Megjegyzés: Sok – Északerdő, Vadex Bakonyerdő, SEFAG, Zalaerdő

A vagyonkezelésbe vett fásított terület csekély, 1,3 E ha.

12. táblázat folyt: Erdőgazdasági részvénytársaságok vagyonkezelésbe vett ingatlanai –
Kiegészítő melléklet 2020

Kivett	Saját tulajdonú ingatlan		Vagyonkezelésbe adók					
			MNV Zrt.		NFA-NFK		Egyéb használat	
	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak
EGRT								
Északerdő	532	0	87	0	678	0		
Egererdő	165	0	40	0	563	2		
Ipoly Erdő	39	0	132	0	518	0	5	0
Pilisi Parkerdő	99	0	380	0	656	0		
Vértéserdő	409	0	25	0	554	0		
Bakonyerdő	97	0	156	0	808	0		
Mecsekerdő	0	0	65	0	857	0	77	0
Gyulaj	0	0	0	0	405	0		
SEFAG	106	0	38	0	1424	0		
Zalaerdő	278	0	0	0	481	0		
Szombathelyi	27	0	5	0	883	0		
TAEG	19	0	29	0	274	0		
Nyírerdő	776	0	7	0	595	0		
NEFAG	25	0	32	0	312	0		
Dalerd	68	0	0	0	552	0		
KEFAG	74	3	46	0	411	0		
Gemenc	63	0	449	0	1 108	0		
VADEX	67	1 157	10	0	277	3		
Kisalföldi	157	0	332	0	748	0		
BP-EG	51	0			3 239	0	0	
VERGA	548	0			89	0	29 312	0
Kaszó	0	0			946	0	111	0
EGRT	3 600	1 160	1 833	0	16 378	0	29 505	0

Megjegyzés: Saját tulajdon kétszerese az MNV-től vagyonkezelteknek,
Sok – VERGA; BP-EG; Kaszó; SEFAG; Gemenc

A vagyonkezelésbe vett kivett terület nem nagy, összesen 45,9 E ha,

12. táblázat folyt: Erdőgazdasági részvénytársaságok vagyonkezelésbe vett ingatlanai – Kiegészítő melléklet 2020

Szántó	Saját tulajdonú ingatlan		Vagyonkezelésbe adók					
	ha	Ak	MNV Zrt.		NFA-NFK		Egyéb használat	
	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak
EGRT	42	651			119	1 537		
Északerdő	0	0			212	2 889		
Egererdő	11	179			287	3 438	1	6
Pilisi Parkerdő	52	871			2 140	5 806		
Vérteseerdő	11	160			440	5 819		
Bakonyerdő	5	71			852	13 683		
Mecsekerdő	0	0			0	0		
Gyulaj	0	0			1 093	0		
SEFAG	27	670			3 083	38 427		
Zalaerdő	6	138			717	7 662		
Szombathelyi	1	13			246	3 514	104	1 328
TAEG	0	0			240	6 164		
Nyírerdő	7	100			942	9 358		
NEFAG	0	0			318	5 443		
Dalerd	76	1 732			896	26 402		
KEFAG	5	44			673	8 089		
Gemenc	1	25			705	17 259		
VADEX	43	519			951	16 105		
Kisalföldi	315	5 414			263	5 082		
BP-EG					51	756		
VERGA	2	25			0	0	196	2 708
Kaszó					50	9 820	14	0
EGRT	604	10 612	0	0	14278	187 253	315	4 042

Megjegyzés: Jelentős a vadföld

12. táblázat folyt.: Erdőgazdasági részvénytársaságok vagyonkezelésbe vett ingatlanai – Kiegészítő melléklet 2020

Összes	Saját tulajdonú ingatlan		Vagyonkezelésbe adók						NFA-NFK
			MNV Zrt.		NFA-NFK		Egyéb használat		
EGRT	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	Ak/ha
Északerdő	729	1 854	87	0	106 651	251 730			2,4
Egererdő	192	66	40	0	75 076	191 831			2,6
Ipoly Erdő	186	957	132	0	65 341	252 325	34	111	3,9
Pilisi Parkerdő	1 141	7 584	426	227	63 864	314 299			4,9
Vértéserdő	476	508	25	0	45 733	197 070			4,3
Bakonyerdő	189	498	156	0	62 975	260 753			4,1
Mecsekerdő	0	0	66	1	55 066	181 891	536	1516	3,3
Gyulaj	0	0	0	0	23 640	0			0-
SEFAG	170	841	38	0	89 297	349 680			3,9
Zalaerdő	432	2 362	0	0	57 240	276 293			4,8
Szombathelyi	101	620	5	0	47 369	246 188	122	1594	5,2
TAEG	31	227	29	0	17 429	104 496			6,0
Nyírerdő	1 183	2 112	7	0	60 297	398 919			6,6
NEFAG	35	0	35	0	33 134	208 245			6,3
Dalerd	277	2 493	0	0	29 759	255 759			8,6
KEFAG	91	87	46	0	57 565	192 096			3,3
Gemenc	68	84	449	0	37 426	187 045			5,0
VADEX	367	3 363	10	0	19 628	125 997			6,4
Kisalföldi	3 683	26 748	332	0	30 905	213 927	24	87	6,9
BP-EG	103	0			4 504	7 383	37 460	0	-
VERGA	1 319	3 821			103	74	48 118	79 525	1,7
Kaszó	0	0			1 104	1 036	19 089	0	-
EGRT	10 773	54 225	1 883	228	984 106	4 217 037	105 383	82 833	4,3

A vagyonkezelésbe (használatba) vett összes terület 1089,5 E ha

Összes	Saját tulajdonú ingatlan		Vagyonkezelésbe adók						Ösz-szes E ha	NFK ha %
			MNV Zrt.		NFA-NFK		Egyéb használat			
	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak	ha	Ak		
Erdő	5 156	28 405	47	228	931 528	3 806 140	74 858	74 958	1006	93
Fás terület	12	34	0	0	1 317	8 270	0	1	1	0
Legelő	573	4 546	0	0	13 318	69 903	591	2 150	14	1
Rét	381	5 149	0	0	5 627	76 205	66	1 322	6	1
Szántó	604	10 612	0	0	14 278	187 253	315	4 042	14	1
SZ-R-L	1 558	20 307			33 223	333 361	972	7 514	34	3
Kivett	3 600	1 160	1 833	0	16 378	0	29 505	0	46	4
Gyüm	43	202	4	0	200	4 821	1	24	0	0
Halastó	203	0	0	0	153	56	0	0	0	0
Kert	73	2 111	0	0	165	4 578	6	280	0	0
Szőlő	0	8	0	0	98	1 091	0	0	0	
Nádas	85	1 796	0	0	537	7 940	0	0	0	
Egyéb	21	138	0	0	392	3 959	1	12	0	
EGRT-össz	10 751	54 161	1 884	228	983 991	4 170 216	105 343	82 789	1 087	100
% (ha)	1		0,2		89,5		9,5			100

A Vagyonkezelésbe vett terület 93%-a erdő, 3%-a szántó-rét-legelő, 4%-a kivett.

A vagyonkezelt terület ha-ban és Ak értékben van nyilvántartva, de a hírek szerint **az Ak az erdő esetében 2023-ban törlése kerül.**

23/2022. (XII. 28.) MvM rendelet az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet módosításáról

1. § (1) Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet (a továbbiakban: Inyvh. 39/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(1) Az ingatlan jogi jellegeként feljegyezhető az alábbi megnevezéssel:

12. védett természeti területek:

- a) országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület,
- b) országos jelentőségű, törvény erejénél fogva védett természeti terület,
- c) fokozottan védett természeti terület,
- d) helyi jelentőségű védett természeti terület;

13. Natura 2000 terület;

20. az Országos Erdőállomány Adattárban erdőként nyilvántartott terület - a (3)-(5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével -;

21. világörökségi terület része, továbbá
22. olyan egyéb tény, amelynek ingatlan-nyilvántartási feljegyzését törvény elrendeli."

2. § Az Inyvh. 47. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

A vagyonkezelt terület ha-ban és Ak értékben van nyilván tartva, de *az Ak az erdő esetében 2023-ban törlése kerül, - a minőségi osztály és a kataszteri tisztajövedelem az erdőnél megszűnik.*

3.3.1. Erdő művelési ágban nyilvántartott ingatlan esetében az ellenérték megállapításának módszere

A 647/2020. (XII. 23.) Korm. rendelet a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásának részletes szabályairól szólva a 3. Mellékletben speciális ingatlan ellenérték megállapításának módszerét teszi lehetővé erdő művelési ágban nyilvántartott ingatlannál.

3. melléklet a 647/2020. (XII. 23.) Korm. rendelethez Erdő művelési ágban nyilvántartott ingatlan esetében az ellenérték megállapításának módszere

Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet esetén az értékbecslési ajánlat forintban kifejezett mértéke: $T \cdot (Ftk \cdot 35000 + V \cdot 3500)$

Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület (egyéb részlet) esetén az értékbecslési ajánlat forintban kifejezett mértéke: $T = 200\,000$

Több erdőrészlet vagy egyéb részlet esetén az értékbecslési ajánlatot erdőrészletenként, illetve egyéb részletenként külön kell meghatározni, melyek összegzéséből áll elő a teljes értékbecslési ajánlat.

Ahol

T: az érintett erdőrészlet vagy egyéb részlet területe hektárban kifejezve

Ftk: az erdőrészlet Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott főfafajának fatermőképessége m^3 /hektár/év egységben kifejezve

V: az erdőrészlet Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott fatérfogata m^3 /hektárban kifejezve

Ha az erdőrészlet főfafajának fatermőképessége nem értelmezett, abban az esetben az erdőrészletre is az egyéb részletre meghatározott értékbecslési ajánlat mértékét kell alkalmazni.

3.4. Erdőértékek az állami erdőnél – Pénzérték

Sajátosságok az erdő és az erdőgazdálkodók vagyongazdálkodásában és számvitelében

A számviteli törvény általános jellegű, az ágazati szakmai specialitások, megfontolások megjelenítése megszűnt, amely sok problémát okoz, az erdő természeti, biológiai sajátosságából adódó eltérések jogi szabályozásának kérdése (a mezőgazdaságtól különbözősége) megoldatlan.

A társadalmi-tulajdoni átalakulás újabb, nehéz kihívás elé állította a szakmát, az erdőtulajdonos – a (bejegyzett) erdőgazdálkodó/erdőhasználó – erdészeti szolgáltató tartós szétválasztásával.

254/2002. (XII. 13.) Korm. rendelet a Nemzeti Földalap vagyonyilvántartásának, vagyongazdálkodásának és hasznosításának részletes szabályairól

(3. §) (1) A vagyonyilvántartás alapja az ingatlan-nyilvántartás és a földhasználati nyilvántartás, *erdő esetében az ingatlan-nyilvántartás és az Országos Erdőállomány Adattár adatállománya.*

(2) *Erdőnek kell tekinteni azt a földrészt is, ami az ingatlan-nyilvántartásban nem erdőként van bejegyezve, de az Országos Erdőállomány Adattárban erdőként szerepel.*

(3) A vagyonyilvántartásnak tartalmaznia kell a tulajdoni lapon szereplő valamennyi adatot, bejegyzett jogot, feljegyzett tényt (a továbbiakban együtt: adatot) *erdő esetében pedig az érvényben levő üzemtervi adatokat is.*

(4) A vagyonyilvántartásnak az ingatlan-nyilvántartási adatokon kívül az alábbi adatokat is tartalmaznia kell:

- a) a haszonbérő, használó, **vagyongazdálkodó**, illetve erdő esetében a nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó adatait,
- b) a haszonbérbe, használatba, illetve vagyongazdálkodásba adás időpontját és időtartamát,
- c) a haszonbér éves összegét, fizetésének esedékességét, teljesítésének idejét,
- d) a hasznosítást elősegítő gazdasági információkat (így különösen: melioráció, érték-növelő beruházás, annak összege stb.),
- e) hasznosítás módjára vonatkozó javaslatot,
- f) *az ingatlan könyv szerinti értékét,*
- g) *a 10 évre szóló erdőgazdálkodói üzemterv alapján az erdőrészlet – ideértve a rész erdőrészletet is – azonosítóját és területét,*
- h) a tulajdonhoz kapcsolódó haszonvétel gyakorlásával összefüggő adatokat,
- i) a 2. § (2) bekezdése szerinti ingatlan tulajdonát, illetve használatát érintő hatósági határozatokat,

(4) *Erdő esetében csak olyan értékelés fogadható el, amely a Nyugat-Magyarországi Egyetem, illetve jogelődjének Erdőmérnöki Karán az „Erdőérték és kárérték számítás” tanfolyamon oktatott módszer szerint készült.*

A helyzet ellentmondásos. Az állami erdők zöme állami (kincstári) tulajdonban maradt és várhatóan marad is. A szervezeti megoldásban azonban az erdészek által gondolt modern és rugalmas forma helyett **az általános érvénnyel kötelezővé tett társasági forma győzött.** A gazdasági kényszer oltárán fel lettek áldozva a szakmai szempontok és a sémához való alkalmazkodás kényszere az egyszerű megoldást szorította ki. A társasági kezelés legnagyobb negatívuma ugyanis a bonyolult tulajdonos - vagyongazdálkodó - szakkezelő (erdőgazdálkodó) - vállalkozó kapcsolatrendszerből fakad. Nem véletlen, hogy ehhez hasonló nehezen átlátható rendszer sehol nincs Európában. Igaz, olyan rendszer sem volt sem Keleten, sem Nyugaton az állami erdőkezelésben, mint a miénk.

Ki kell használni, hogy a privatizálásból befolyó jövedelmek helyben is felhasználhatók.

Az erdő értéke az állami erdőtulajdon magánosításánál, a kárpótlási árverésen – terület - Ak

Az állami erdőgazdálkodás egészét jelentős mértékben érintette az állami erdő egy részének magánosításra, kárpótlásra történő kijelölése. A 22 erdőgazdasági társaság termelőalapjainak mintegy 14%-a, 150 ezer hektár „**került értékén alul magántulajdonba**”.

Az erdők magánosítását, feldarabolását, majd még inkább a kárpótlási árveréseken az erdő – kárpótlási jegy – Ak értékét bírálta, támadta a Minisztérium, az Erdészeti Főosztály - Erdészeti és Faipari Hivatal, az Országos Erdészeti Egyesület, az Erdőgazdasági részvénytársaságok és a hozzájuk csatlakozó népes szakértő tábor.

A kárpótlásnál a termőföld, az erdő is aranykorona (Ak) értékben került meghirdetésre, és a bírálók kritizálták, hogy az erdőföldön kívül az élőfakészlet nem került többlet értékelésre és megtérítésre (az aranykorona rendszerben külön volt az adókataszter és a vagyontaszter).

A sokszor és sokáig hangoztatott érvek azonban nem kerültek megértésre, így a magánosítás az eredetileg meghirdetett AK rendszerben folyt le.

Az EFAG-ok átalakulása Rt. formába esetén **az állami termőföld, erdőföld és élőfakészlet (erdő) nem került az Rt.-kbe apportálásra**, az állami erdő a kincstári vagyoni törvény meghozataláig az ÁVRT (majd ÁPVRT) vagyoni körében (joggyakorlásra) került megőrzésre (a megőrzésnél pénzérték nem került kiszámításra).

Az ÁVRT 1994 évi beszámolásakor az új kormány ragaszkodott **a termőföld (az erdő) pénzértékének meghatározásához**, amely az előző évi FÖMI-ÁESZ-ERTI-EVGI értékelés felhasználásával Lett Béla könyvvizsgálati szakértői véleménye alapján került **mérleg alatti sorba, pénzértékben nyilvántartási értékkel**. (Az erdőérték számítás eredményét később az országjelentés erdőértékének tárgyalásakor mutatom be.)

Az erdő értéke az állami erdőtulajdon megszerzésekor az NFA Termőföldért életjáradékot programban

Az állam (NFA) **Termőföldért életjáradékot** programot (négy fázisban) hirdetett meg, elősorban időskorú kárpótlásból termőföld, erdő tulajdonosok részére. Az erdő értékének meghatározására az NFA az EVGI által készített erdőértékszámítást írta elő (de általánosan jogszabályi kihirdetésre nem került sor), amely alkalmas volt az erdőföld és az élőfakészlet pénzértékének kiszámítására (számított érték).

Településenkénti termőföld átlagár (NAK – Ingatlanérték) –2023.05.03.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénynek (Földforgalmi törvény) 2023. május 1-től hatályba lépett módosítását követően a földeknek az ügylet szerinti ellenértéke alapos indok nélkül nem haladhatja meg az erdőnek nem minősülő föld esetén a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által a honlapján nyilvánosságra hozott, a szerződéskötés évét megelőző naptári évben kialakult helyben szokásos átlagos forgalmi értéket 10%-ot meghaladó mértékben.

Az új szabályozás értelmében tehát ezentúl a „túlárzás” megállapításakor nem a földnek az indexállással meghatározott 20 éves termelési időszakra számított *jövedelemtermelő képessége* lesz az irányadó, hanem a szerződéskötést megelőző naptári évben (2023-ban a 2022-es értékek) kialakult helyben szokásos átlagos forgalmi érték.

A helyben szokásos átlagos forgalmi értékre vonatkozó – az Agrárminisztérium által jóváhagyott módszertan alapján kalkulált – adatok már elérhetőek a NAK honlapján. A keresőbe a települést és a művelési ágat szükséges megadni, ami ezt követően az adott település vonatkozásában mind hektárra, mind pedig aranykoronára lebontva megmutatja a helyben szokásos forgalmi értéket.

A keresőfelület a NAK honlapján a „Termőföld átlagár” fülön, vagy [itt](#) érhető el.

Művelési ág – Legelő-rét-szántó-szőlő igen, **az erdő és fásított terület nem szerepel**.

Erdősítések értékelése, értékei

Az erdő-, faállomány fiatal korának erdőérték számítása egyrészt az **erdőtelepítések** EU-s koofinanszírozási értéknek megállapítását szolgálja a 2014–2020-as támogatási időszakban. (A támogatás konkrét időpontokhoz, első kivétel – pótlás/ápolás, illetve a jövedelemkompenzációhoz kötődik a ráfordításoktól függetlenül.) A számításokat a NAIK-ERTI fogta össze **Dr. Schiberna Endre** vezetésével végezte 2014-re, majd az erdőtelepítés visszaesésekor az anyagi motiváció fokozására 2017-ben.

Másrészt a fiatal állományok **erdei vadkárok naturális és pénzügyi számításához az erdősítési költségétekeknek** erdőértékszámítási módszerek alkalmazásával készített fafajonkénti segédtablázatokat a NAIK-ERTI **Nagy Imre** vezetésével a 2013-as, majd a 2018. éves kalkulációk alapján. (Erdősítések költségértékei a 2010-es években – Nagy Imre)

A vadkárértékeléshez az erdőtelepítések mellett a mesterséges és természetes mag-sarj erdőfelújításokra is elkészültek a táblázatok (ahol a mag/makk és (gyökér)sarj anyag értékének számbavétele esetenként kérdéses).

A költségérték számítás a technológia anyag és folyamat adatokat veszi számba, így a fafajok közötti hasonlóságok szembe tűnnek, a különbségek néhány tételre szorítkoznak.

Az erdőtelepítéseknél mindkét tanulmány alapvetően a hagyományos csemetével történő erdősítést bemutatja (a vadkárértékelésnél a mag/makk vetés is megjelenik), illetve az erdősítési költségértékelésnél az A és NNY ipari célú faültetvények támogatás összegeit is alátámasztja.

A számítások a fafajoktól, technológiáktól és egyéb megfontolásokból különböző időszakokra készültek (A vadkár értékszámításnál 2018. évre az időszakot csökkentette, és megjelölte a „kvázi” befejezés korát.)

(A számításban az EVGI a költségérték használatát a befejezés plusz egy évig javasolja).

Az erdőgazdasági teljesítmények és elszámolásuk a rendszerváltás időszakában

13. táblázat: Az árbevétel és az eredmény (veszteség) a rendszerváltás időszakában (M Ft)

	Nettó árbevétel			Eredmény		
	1989	1990	1991	1989	1990	1991
FM irányítás 19 EG	22 735	25 084	25 329	1 865	648	-469
HM irányítás 3 EG	1 000	1 085	1 267	192	115	61
Összes 22 EG	22 765	26 169	26 596	2 057	763	-408

1989. évet követően az erdőgazdaságok árbevétel tartásakor is az eredmény csökkent, 1991. év már veszteségbe ment át (a megnövekvő költségek áthárítására többlet árbevétellel nem volt mód).

Átalakulás előtt lényegében két eszközzel élt a vagyonkezelés.

A rossz likviditású, eladósodott, de folyó fizetési kötelezettségeinek eleget tevő cégek esetében a **decentralizált privatizáció** volt a **reorganizáció** eszköze. A felesleges vagy az alaptevékenységben nélkülözhető eszközök (ingatlanok, üzemek, üzemszerek) értékesítésére két okból volt szükség. Az értékesítésből befolyt összeg csökkentette az adósságállományt és ezáltal megszűnt vagy mérséklődött a kamatfizetési teher, másrészt **az erdőfelújítások finanszírozása** miatt is szükség volt pótlólagos forrásbevonásra. Ezért az ÁV Rt. kezdettől ösztönözte a decentralizált értékesítést és minden esetben hozzájárult a bevételek reorganizációra és erdőfenntartási célra való felhasználásához.

Ez azonban nem mindig volt elegendő. Az adósságteher mértéke vagy az értékesíthető vagyontárgyak iránti kereslet hiánya, gyakran mindkettő együttesen, három vállalat esetében külső segítség nyújtását tette szükségessé. Az adósságok csődegyességben való átutemezése mellett szükségessé vált a rövid lejáratú hitelek, közép- vagy hosszú lejáratúvá konvertálása.

Ezen hitelek felvételéhez készfizető kezességet vállalt az ÁV Rt. (FALCO, Délalföld, Felsőtisza).

Az erdőgazdálkodási ágazat 1990-ben – igazodva a normatívák által kijelölt speciális erdőállomány-gazdálkodási követelményekhez – tevékenységét **folyamatosan romló jövedelmi helyzet** mellett folytatta.

Az ágazat bevételi pozíciója nem javult, nem tudta követni az inflációt és a költséghatások növekményét. Az előzetes adatok szerint az ágazat 1990. évi bruttó termelési értéke folyó áron számolva, várhatóan 10–12%-kal emelkedik. A nettó árbevétel 9%-kal, ezen belül az export árbevétel részarányának növekedése mellett közel 25%-kal nő.

Az anyag, de elsősorban az energiahordozók áremelkedése és a megnövekedett kamatterhek következtében a költségek a bázisidőszakhoz viszonyítva 16–20%-kal emelkednek.

A fokozódó pénzhiány, az általános fizetőképesség romlása folyamatos finanszírozási gondot jelentett, néhány vállalatunk önfinanszírozó képessége a mélypontra került. A nagy vonalakban vázolt feltételrendszer és közgazdasági környezet, valamint a nem túl rugalmasan igazodó vállalati magatartás következtében **az ágazat eredménye várhatóan 40%-kal csökken.**

A magyar erdőgazdálkodás kritikus helyzetbe került. **Az állami erdőgazdaságok többsége veszteséges** (a jelentős erdőterületeket is kezelő Állami Gazdaságok jórészt megszűnnek, a termelőszövetkezetek átalakulása során, megváltoznak a TSZ erdők tulajdoni és kezelési viszonyai).

14. táblázat: A regionális gazdálkodási adatok – 1991

	Saját vagyon	Mérleg sz. eredmény	Termelési érték	Nettó árbevétel	Export	Létszám
	M Ft	M Ft	M Ft	M Ft	M Ft	fő
Hegyvidék	7 228,2	43,7	9 005,7	7 845,8	2 287,7	13 177
Dombvidék	7 821,6	-442,8	1 230,3	11 378,7	4 146,8	12 790
Síkvidék	5 271,4	-9,1	7 768,9	7 409,3	2 947,5	9 460
Összes	20 321,2	-408,2	18 004,9	26 633,8	9 382,0	35 427
HM Budapest	244,8	2,9	297,3	280,3	64,2	588
HM Veszprém	530,2	33,4	476,9	583,9	180,8	974
HM Kaszópusztá	289,9	24,4	387,8	403,2	200,0	509
HM összesen	1 064,9	60,7	1 162,0	1 267,4	445,0	2 071
FM összesen	19 256,3	-468,9	16 842,9	25 366,4	8 937,0	33 356

Az általánosan gyenge jövedelmezőség mellett a veszteség néhány gazdaságnál (FALCO, Szeged, Felsőtisza) koncentrálnak.

Erdőfelújítás a számviteli beszámolóban

15. táblázat: Az erdészeti portfólió összesített erdőfelújítás adatai (M Ft)

Megnevezés	1993	1994	Összesen
Erdőfelújítás költsége	1982	2445	4427
Erdőfelújítás normatív támogatása	1107	1245	2352
Eltérés (Saját forrás)	875	1200	2075
Decentralizált privatizáció értékesítése	1409*	816	2225

* 1992. évi értékesítéssel együtt

Az 1991–1995 időszak pozitív eredményét az erdőfelújítás aktiválása segítette.

1993-ban a nyereséges társaságok adózás előtti nyeresége 240 millió Ft volt (ez zömében féléves működés eredménye), amelyből differenciáltan 43 millió Ft osztalékot fizettek a részvénytársaságok az ÁV Rt.-nek. Ez összesítve kevesebb, mint a korábbi állami vagyon utáni 25%-os osztalék. Sok esetben egyáltalán nem, jellemzően pedig a nyereség 10%-ában határoztuk meg az osztalékot. 1994-re az ÁV Rt. összesen 190 millió Ft nyereséget írt elő a 18 erdészeti részvénytársaság számára (a FEFAG nélkül). Ez a saját tőke arányosan 0,8%, jegyzett tőke arányosan pedig 1,9%, adózás előtti nyereségelvárást jelent.

Ebből 0,3–0,8% részvény utáni osztalék fizethető a tulajdonosnak, ami a banki kamat töredéke.

A kvázi eredmény és kivezetése

A folyó gazdasági teljesítményt utólag majd korrigálja az erdőfelújítások elszámolása, az erdőfelújítási költségek aktiválásának megváltoztatása a számviteli törvény újra értelmezésével, az aktivált erdőfelújítás és a tőketartalék 1995 évi kivezetésével.

Az erdő esetében az „erdőfelújítások” értelmezése jelentette az első lényeges gondot, amelynél a szakmai fogalom és a számviteli „felújítás” különbségének befogadása lassan történt meg, 1995-re a számviteli törvényben kellett külön rendelkezni (a tőketartalékból kivezetni az előző évek „kvázi” eredményének, stornírozása – adó törlése – nélkül).

16. táblázat: EGRT(19) gazdasági beszámolója értékeinek alakulása (Mrd Ft)

Év	Befekt. eszk.	Pénz-eszk.	Mérleg főösszeg	Saját tőke	Jegyzett tőke	Tőketartalék	Erdőfelújítási tartalék	Adózott eredmény	Mérleg szerinti eredmény	N Árbevételek	Kötelezettség
1991				19,3	10,7	11,7			-0,4		
1992											
1993	21,1	1,0	28,2	22,3	10,7	12,1	–	-0,5	-0,5		3,7
1994	24,5	1,2	31,1	24,6	10,3	14,5	-0,5	0,4	0,4		3,8
Eltérés	-5,8		-3,8			-3,8		–			
1995	18,7	1,4	27,3	22,8	10,6	10,7	0,4	1,3	1,2		3,7
1996	19,7	1,2	29,0	24,3	10,6	11,2	1,5	1,0	1,0		3,9
1997	20,9	2,2	34,1	27,5	12,8	11,5	2,7		0,7		5,5
1998	23,1	2,5	39,9	30,1	13,8	12,0	3,2		1,1		8,4

Az erdőfelújítások elszámolásával kapcsolatos számviteli döntés visszahat az EGRT-k mérlegére (befektetett eszköz, tőketartalék), de nem annulálja az előző években kimutatott „kvázi” eredményt, amely lényegesebben rosszabb képet mutatott volna (nem támasztja alá az 1992–1994 közötti konszolidációs teljesítményt).

A cégek az 1995-ös mérlegből a tőketartalék terhére egy összegben kiveztették a korábbi években felhalmozott fiktív eszközértéket (az erdőfelújítások értékét).

Az erdőfelújítási költség aktiválása ugyanakkor a pénzügyi helyzetet rontotta (hisz a kiadások megtörténtek). (Az erdőgazdálkodásra 1992–95 között érvényesített sajátos elszámolási szabályok miatt az erdőfelújítás költségei nem jelentkeztek veszteségként az eredményben, a mérlegben. A számvitelben kimutatott, valójában azonban fiktív nyereség után adózási kötelezettség fenn állt, illetve látszólagos osztalékalap jelent meg a mérlegekben.)

Ezért az erdészeti rt.-knél a szokásosnál nagyobb jelentősége volt az üzleti tervek természetes adatainak. Az erdőfelújítási lemaradások csökkentésére tett erőfeszítéseket oly módon ismerte el az ÁV Rt., hogy esetenként az emiatt bekövetkezett „vagyonvesztést” is tudomásul vette. (Az éves mérlegben nem jelentkezett a vagyoncsökkenés, hiszen az erdőfelújítások aktiválási kötelezettsége elfedte a decentralizált privatizáció eszközértékesítésekből befolyt összegek erdővagyonba történő befektetése miatt bekövetkező társasági vagyoncsökkenést.)

Az erdőtelepítések a vagyonkezelésben és a számviteli kezelés

(A magán gazdálkodásban megjelent, támogatott „erdőtelepítések” kezelésének jogi bizonytalanságai begyűrűztek a számvitelbe, méltatlan helyzeteket teremtve – sajátos megoldásokat kikényszerítve).

A vagyonkezelt területek „erdőtelepítéseinek” kezelése az állami EGRT-k számvitelében is nagy kihívás.

17. táblázat: Erdőtelepítések a számviteli beszámolóban – 2020 (E Ft)

	Tárgy évi		Záró	Megjegyzés
	Beruházás	Üzembehelyezés	Befejezetlen	
Északerdő			–	–
Egererdő			18 105	
Ipolyerdő	8 325		40 705	
Pilisi Park EG	24 032		53 766	
BP-Erdőgazdaság	18 411		30 129	Erdőrész
Vérteserdő	27 387		54 234	
Bakonyerdő			18 802	Erdőrész
VERGA	–		36 758	
Mecsekerdő	2 535	956	19 948	
Gyulaj EVG	32 407		43 503	Erdőrész
Somogyi EFG			206 333	
Kaszói EG			55 665	
Zalaerdő			70 826	
Szombathelyi EG		574	88 692	2018
Szombathelyi EG	–	–	91 704	2019
Szombathelyi EG		80 991	24 387	2020
Szombathelyi EG		2 821	39 786	2021
TAEG			14 283	
Nyírerdő	18 885	2 519	34 044	
NEFAG	5 589		14 005	
Dalerd			Magas	?
KEFAG	9 101			
Gemenc			12 279	
VADEX	–		106 286	
Kisalföldi EG	12 096		23 159	

Az EGRT-k befejezetlen erdőtelepítés értéke meghaladja az egy Mrd Ft-ot, egy részüknél a kiegészítő melléklet az értéken kívül tartalmazza a részletes erdő rész analitikát is.

Dalerd: A beruházási érték továbbra is a befejezetlen erdőtelepítések befejezetlen állománya miatt magas.

Szombathelyi EG: Üzembe helyezett tárgy évi beruházások értéke 257 721 E Ft, melyek az alábbiak: Erdőtelepítés 80 991 E Ft, Befejezetlen 24 387 E Ft

A kiegészítő melléklet tételes HUF értéket tartalmaz, tehát a vagyonkezelt erdőtelepítés értéke konkrétan ismert.

A telepített erdő (faállomány) aktiválásakor nem lehet a vagyonkezelő saját vagyona, hanem azt a tulajdonosi joggyakorlónak kell kimutatni, és a vagyonkezelési szerződés módosításával (az így már ismert értéken) a vagyonkezelőnek átadni.

Az ÁPV Zrt. erdőgazdasági részvénytársaságainak kezelt erdővagyon – változása

Az ÁPV Zrt.-hez tartozó erdőgazdaságok által kezelt erdővagyon felmérése az 1990-es évtizedben azonos elvi alapon és módszerrel többször is megtörtént. Az Intézet munkatársai tevékenyen részt vettek a hozami alapú értékelésben, amely további elemzésre ad lehetőséget a változatlan áras számítások elvégzése után. Az időszakban a terület némileg csökkent (magánosítás), de az élőfakészlet (a korosztály összetétel és a természetvédelmi intézkedések és a gazdasági megfontolások miatt) nőtt. Mind a faállomány mind az erdőföld értéke folyóáron erősen emelkedett.

A fakészlet-érték változása 1990–2000 között

A fakészletérték számításánál a Márkus – Mészáros féle korértékszámítással dolgoztunk. A számításhoz a 2000. évi, tehát azonos ár és költség adatokat használtuk fel, ezért a különbségek kizárólag az erdőállomány változására vezethetők vissza. A használt módszer viszonylag pontosan követi az állományok kor szerinti értéknövekedését, e miatt a növekedés a 10 év alatt közel 12%. Az egy hektárra jutó készletérték 88 ezer forinttal 836 ezer Ft/ha-ra nőtt. Jelentős eltérés van az egyes társaságok által kezelt erdővagyon faállományértéke között. A két szélső érték 422 E Ft/ha és 1695 E Ft/ha, ami pontosan négyszeres eltérést jelent.

18. táblázat: Az erdőgazdaságok fakészlet-érték változása 1990–2000 között

	Fakészlet	Fakészlet érték			2000/1990	Fakészlet érték
	(M m ³)	(E Ft/ha)			%	(Mrd Ft)
	2000	1990	1995	2000		2000
Zalaerdő Rt.	8,1	1534	1642	1695	110,5	13,7
Szombathely Rt.	7,6	891	964	1075	120,7	7,1
Északerdő Rt.	14,8	931	979	1062	114,1	15,7
Bakonyerdő Rt.	7,6	1015	1027	1058	104,2	8,0
Mecsek Rt.	5,6	930	969	1037	111,5	5,8
HM Kaszó Rt.	0	897	954	972	108,3	0
Eger Erdő Rt.	8,5	765	817	886	115,8	7,5
Somogyi Erdészei Rt.	10,8	842	905	876	104,0	9,5
HM Veszprém Rt.	0	824	874	871	105,6	0
ÁPV Rt.	109,8	748	790	836	111,8	94,5
MINDÖSSZESEN		748	789	829	110,9	0
TAEG Rt.	2,0	728	749	774	106,3	1,5
Ipoly Erdő Rt.	7,7	654	710	765	117,0	5,9
HM	0	749	786	736	98,2	0
Pilisi Parkerő Rt.	5,5	593	616	678	114,4	3,7
Délalföldi Rt.	3,0	512	566	616	120,3	1,8
Vértes Rt.	3,6	499	520	550	110,3	2,0
Gemenc Rt.	3,5	502	524	550	109,6	1,9
Nyírerdő Rt.	7,0	464	502	533	114,9	3,7
Gyulaj Rt.	2,2	555	524	531	95,8	1,2
VADEX Rt.	1,6	483	532	511	105,7	0,8
HM Budapesti Rt.	0	517	528	493	95,2	0
Kisalföld Rt.	3,1	438	463	450	102,7	1,4
Kiskunsági Rt.	4,7	372	405	444	119,3	2,1
Nagykunsági Rt.	2,9	379	389	422	111,5	1,2

A faállomány értéke (E Ft/ha) 1990–2000 közötti időszakban is emelkedett (110,9%), az ÁPV Rt. gazdaságoknál jobban, mint a HM csoportban, a szélsőérték Szombathelyi Eg 120,7%, illetve Gyulaj EVG 95,8%.

A termőhelyi érték változása 1990–2000 között

Ez esetben a termőhelyi értéket szintén a faállomány várható jövedelméből számítottuk. Praktikusan a fő különbség a faállományérték és a termőhelyi érték között az, hogy a fakészletérték a faállomány korával növekszik, míg a termőhelyi érték a termőhely hosszú távú jövedelemtermelő képességét fejezi ki, tehát független az adott kortól. A másik alapvető különbség, hogy a faállományértéknél mindig az aktuális faállomány a meghatározó, míg a termőhelyi értéknél a termőhelyi adottságok, amit a potenciális faállományon keresztül lehet legjobban megközelíteni.

1990 és 1995 között javulás tapasztalható a viszonylag kedvezőtlen területek leválása miatt, később nincs jelentős változás.

19. táblázat: Az erdőgazdaságok termőhelyi-érték változása 1990–2000 között

	Erdőföld	Termőhelyi érték				Erdőföld-érték
	2000	1990	1995	2000	2000/1990	2000
	E ha	E Ft/ha			%	Mrd Ft
Zalaerdő Rt.	50	191	208	209	109,7	1,05
HM Kaszó Rt.		175	177	163	93,2	–
Északerdő Rt.	99	157	155	156	98,9	1,54
Szombathely Rt.	42	128	135	148	115,8	0,62
Mecsek Rt.	49	144	143	148	102,7	0,73
Somogyi Erdészei Rt.	70	149	151	146	101,6	1,02
Bakonyerdő Rt.	56	127	132	128	103,7	0,72
Eger Erdő Rt.	68	123	127	127	103,7	0,86
ÁPV Rt.	808	116	119	119	102,8	10,19
Délalföldi Rt.	24	119	114	117	98,1	0,28
MINDÖSSZESEN		115	118	117	102,0	
Nyírerdő Rt.	54	110	111	109	99,3	0,59
TAEG Rt.	15	91	104	105	115,1	0,16
Ipoly Erdő Rt.	61	88	97	101	114,0	0,62
Kisalföld Rt.	28	89	100	96	107,5	0,27
HM Veszprém Rt.	0	102	99	94	92,6	–
HM		101	102	90	100,7	–
Gemenc Rt.	32	96	100	88	92,4	0,28
Nagykunsági Rt.	28	80	80	84	105,3	0,24
Pilisi Parkerő Rt.	57	76	76	79	102,9	0,45
VADEX Rt.	15	84	82	68	81,5	0,10
Kiskunsági Rt.	52	55	63	63	114,6	0,33
Gyulaj Rt.	20	71	68	59	83,2	0,12
Vértes Rt.	38	60	57	56	94,2	0,21
HM Budapesti Rt.	0	52	58	50	96,0	–

A termőhely (erdőföld) értéke (E Ft/ha) 1990–2000 közötti időszakban is emelkedett (102,0%), az ÁPVRT gazdaságoknál jobban, mint a HM csoportban, a szélsőérték Szombathelyi Eg. 115,8%, illetve Gyulaj EVG 83,2%.

Az erdőterület szerkezetének változását a kilencvenes években végzett kutatási eredmények felhasználásával jellemezzük. Ennek az időszaknak a legfontosabb ismérve, hogy a privatizáció következtében az állami erdőgazdasági Rt.-k területe jelentősen, mintegy 10–15%-kal csökkent. Ezt a vállalatok számára potenciál csökkenést jelentő folyamatot, úgy hajtották végre, hogy a gazdálkodás számára kevésbé kedvező, szórványban lévő erdőterületeket áldozták fel. Ez által növekedett a megmaradó erdőállomány minősége.

Részvénytársaságokban kezelt termőföld és élőfaállomány értéke

Az erdészeti társaságok csak részben profitorientáltak, a környezetvédelmi és egyéb – a társadalomra előnyös – hatások nem mérhetők és számszerűsítetők.

A Nemzeti Földalappal való gazdálkodás

(60. §) (1) Az ÁPV Zrt. 2007. december 31-én megszűnik, jogai és kötelezettségei ezen időponttól az MNV Zrt.-re szállnak. A jogok és kötelezettségek átszállása nem minősül az ÁPV Zrt. által kötött szerződések módosításának. Az ÁPV Zrt.-vel szembeni követelések a jogutódlás szempontjából biztosítékokkal ellátott követeléseknek minősülnek.

(61. §) (1) A Kincstári Vagyon Igazgatóság (a továbbiakban: KVI) 2007. december 31-jei hatállyal megszűnik, jogai és kötelezettségei ezen időponttól – a 66. § (1) bekezdésében megjelölt feladat kivételével – az MNV Zrt.-re szállnak. A KVI 66. § (1) bekezdésben foglalt feladata a kincstárra száll. A jogok és kötelezettségek átszállása nem minősül a KVI által kötött szerződések módosításának. A pénzügyminiszter mint alapító a KVI megszüntetése érdekében megteszi az Áht. 91/A. §-ában előírt intézkedéseket.

(3) A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) 2007. december 31-jei hatállyal megszűnik, jogai és kötelezettségei ezen időponttól az MNV Zrt.-re szállnak. A jogok és kötelezettségek átszállása nem minősül az NFA által kötött szerződések módosításának. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, mint alapító az NFA megszüntetése érdekében megteszi az Áht. 91/A. §-ában előírt intézkedéseket (2., 3. és 4. melléklet).

(62. §) A feladatátadás végrehajtása érdekében az ÁPV Zrt., a KVI és az NFA

a) a számviteli törvény és az egyéb vonatkozó jogszabályok alapján a szervezet tevékenységét lezáró beszámolót, vagyonmérleget és azt alátámasztó vagyonleltárt készít 2007. december 31-i fordulónappal,

(65. §) (1) Ahol az ingatlan-nyilvántartás az ÁPV Zrt.-t, a KVI-t vagy az NFA-t mint tulajdonosi joggyakorlót, illetve vagyonkezelőt tünteti fel, ezen az MNV Zrt.-t kell érteni.

Az MNV vagyon kimutatása 2008.12.31.

Új erdőértékelési megrendelés hiányában a szervezetek a korábbi 1995-ös adatokhoz nyúltak vissza, azt mutatták be 2008-ban még számszerűen is.

20. táblázat: Az MNV vagyon kimutatása 2008.12.31.

	Terület		Ak		Érték		E/T
	E ha	%	E AK	%	Mrd Ft	%	M Ft/ha
Szántó	365,2	19,0	8 194,4	49,3	103,5	16,5	0,28
/ha			22,4		283,4		
Gyümölcsös	6,6	0,3	221,2	1,3	2,8	0,4	0,42
Kert	0,2	–	5,2	–	0,1	–	–
Szőlő	4,0	0,2	205,2	1,2	2,8	0,4	0,70
Gyep, rét, legelő	263,2	13,7	1 799,3	10,8	47,8	7,6	0,18
/ha			6,84		181,6		
Erdő	1 043,3	54,3	4 513,0	27,1	393,8	62,8	0,38
E HUF/ha			Ak/ha 4,33		377		
E HUF/Ak					87		
Fásított terület	0,4	0,0	1,4	–	0,1	–	–
Kivett	105,3	5,5	–	–	35,4	5,6	0,34
Vegyess**	102,3	5,3	1 422,3	8,6	31,1	5,0	0,30
Osszesen	1 922,0	100	16 632,3	100	627,5	100	0,33

Megjegyzés: hányadosok Ak/ha, HUF/ha, HUF/Ak

Az átlagos területre és Ak-ra eső pénzürtékkel a természetes adatok pénzürtékben kifejezhetők.

A kimutatás az állami tulajdonú (MNV-hez tartozó) erdőre is tartalmaz értéket, közel 400 Mrd Ft összegben. Az állami erdő területben és értékben is jelentős részét teszi ki az agrár állami vagyonnak, így megfelelő figyelmet indokolt fordítani értékelésére, értékváltozására.

A Nemzeti Földalap vagyona

2010. évi törvényi (Vtv., Mfbtv., Nfatv.) változások miatt a 19 társaság vagyongazdálkodása felett a tulajdonosi jogok gyakorlása megosztottá vált. A társaságok az MFB tulajdonosi joggyakorlása alá tartoznak, az általuk kezelt, a földalapba tartozó földterületek felett az NFA, az egyéb ingatlanok és vagyontárgyak felett pedig az MNV gyakorolja az állam tulajdonosi jogait.

21. táblázat: Az ÁVRT – ÁPVRT erdőértékelés –1995 (Lett)

Erdőgazdaság 2020	Erdőérték Lett-1995				ÁPV tanulmány		Mutatók			
	Erdő- föld érték	Erdő faállomá- ny érték	Össz- érték	ÖLB/ EFAÉ	Erdő- terület	Élőfa- készlet	EFAÉ/ EK	ETÉ/ ET	EFAÉ/ ET	ÖLB/ ET
	ETÉ	EFAÉ	ÖLB		ET	EK				
	Mrd H	Mrd H	Mrd H		E ha	M m ³	E Ft/m ³	E Ft/ha	E Ft/ha	E Ft/ha
Északerdő	4,5	36,3	40,8	1,12	99	14,8	2,5	45	367	432
Egererdő	3,0	25,2	28,2	1,12	68	8,5	3,0	44	371	415
Ipoly Erdő	2,5	19,1	21,6	1,13	61	7,7	2,5	41	313	354
Pilisi Parkerdő	1,5	15,4	16,9	1,10	57	5,5	2,8	26	270	296
Vértéserdő	1,1	7,0	8,1	1,16	38	3,6	1,9	29	184	213
Bakonyerdő	2,8	26,9	29,7	1,10	56	7,6	3,5	50	480	530
Hegyvidék - 6	15,4	129,9	145,3	1,12	379	47,7	2,7	41	343	384
Mecsekerdő	2,8	23,7	26,5	1,12	49	5,6	4,2	57	484	541
Gyulaj	0,8	4,0	4,8	1,20	20	2,2	1,8	40	200	240
~~SEFAG~~	~~4,2~~	~~31,3~~	~~35,5~~	~~1,13~~	~~70~~	~~10,8~~	~~2,9~~	~~60~~	~~447~~	~~507~~
Zalaerdő	3,4	36,8	40,2	1,09	50	8,1	4,5	68	736	804
Szombatelyi	2,1	20,1	22,2	1,10	42	7,6	2,6	50	479	529
TÁEG	0,7	4,8	5,5	1,15	15	2,0	2,4	47	320	367
Dombvidék - 5	9,8	89,4	99,2	1,11	176	25,2	3,5	56	508	564
Nyírerdő	2,5	11,9	14,4	1,21	54	7,0	1,7	46	220	267
NEFAG	1,1	5,3	6,4	1,21	28	2,9	1,8	39	189	229
DALERD	1,2	6,3	7,5	1,19	24	3,0	2,1	50	263	313
KEFAG	2,0	8,5	10,5	1,24	52	4,7	1,8	38	163	202
Gemenc EG	1,9	8,5	10,4	1,22	32	3,5	2,4	59	266	325
VADEX	0,5	3,3	3,8	1,15	15	1,6	2,1	33	220	253
Kisalföldi	1,6	5,6	7,2	1,29	28	3,1	1,8	57	200	257
Síkvidék - 7	10,8	49,4	60,2	1,22	233	25,8	1,9	46	212	258
<i>HV-6</i>	<i>15,4</i>	<i>129,9</i>	<i>145,3</i>	<i>1,12</i>	<i>379</i>	<i>47,7</i>	<i>2,7</i>	<i>41</i>	<i>343</i>	<i>383</i>
<i>DV-5</i>	<i>9,8</i>	<i>89,4</i>	<i>99,2</i>	<i>1,11</i>	<i>176</i>	<i>25,2</i>	<i>3,5</i>	<i>56</i>	<i>508</i>	<i>564</i>
<i>SV-7</i>	<i>10,8</i>	<i>49,4</i>	<i>60,2</i>	<i>1,22</i>	<i>233</i>	<i>25,8</i>	<i>1,9</i>	<i>46</i>	<i>212</i>	<i>258</i>
EGRT - 18	36,0	268,7	304,7	1,13	788	98,7	2,7	46	341	387

Megjegyzés: ÖLB – Összes (erdőföld + faállomány) érték, Mrd H – Mrd HUF

22. táblázat: Az ÁVRT – ÁPVRT Erdőértékelés E Ft/ha) sorrend (ÖLB/ET)

Erdőgazdaság 2020	Erdőérték Lett-1995				ÁPV tanulmány		Mutatók			
	Erdő- föld érték	Erdő faállomá- ny érték	Össz- érték	ÖLB/ EFAÉ	Erdő- terület	Élőfa- készlet	EFAÉ/ EK	ETÉ/ ET	EFAÉ/ ET	ÖLB/ ET
	ETÉ	EFAÉ	ÖLB		ET	EK				
	Mrd H	Mrd H	Mrd H		E ha	M m ³	E Ft/m ³	E Ft/ha	E Ft/ha	E Ft/ha
Zalaerdő	3,4	36,8	40,2	1,09	50	8,1	4,5	68	736	804
Dombvidék - 5	9,8	89,4	99,2	1,11	176	25,2	3,5	56	508	564
Mecsekerdő	2,8	23,7	26,5	1,12	49	5,6	4,2	57	484	541
Bakonyerdő	2,8	26,9	29,7	1,10	56	7,6	3,5	50	480	530
Szombatelyi	2,1	20,1	22,2	1,10	42	7,6	2,6	50	479	529
Északerdő	4,5	36,3	40,8	1,12	99	14,8	2,5	45	367	432
Egererdő	3,0	25,2	28,2	1,12	68	8,5	3,0	44	371	415
EGRT - 18	36,0	268,7	304,7	1,13	788	98,7	2,7	46	341	387
Hegyvidék - 6	15,4	129,9	145,3	1,12	379	47,7	2,7	41	343	384
TÁEG	0,7	4,8	5,5	1,15	15	2,0	2,4	47	320	367
Ipoly Erdő	2,5	19,1	21,6	1,13	61	7,7	2,5	41	313	354
Gemenc EG	1,9	8,5	10,4	1,22	32	3,5	2,4	59	266	325
DALERD	1,2	6,3	7,5	1,19	24	3,0	2,1	50	263	313
Pilisi Parkerdő	1,5	15,4	16,9	1,10	57	5,5	2,8	26	270	296
Nyírerdő	2,5	11,9	14,4	1,21	54	7,0	1,7	46	220	267
Síkvidék - 7	10,8	49,4	60,2	1,22	233	25,8	1,9	46	212	258
Kisalföldi	1,6	5,6	7,2	1,29	28	3,1	1,8	57	200	257
VADEX	0,5	3,3	3,8	1,15	15	1,6	2,1	33	220	253
Gyulaj	0,8	4,0	4,8	1,20	20	2,2	1,8	40	200	240
NEFAG	1,1	5,3	6,4	1,21	28	2,9	1,8	39	189	229
Vértéserdő	1,1	7,0	8,1	1,16	38	3,6	1,9	29	184	213
KEFAG	2,0	8,5	10,5	1,24	52	4,7	1,8	38	163	202

Megjegyzés: ÖLB – Összes (erdőföld + faállomány) érték, Mrd H – Mrd HUF

A mutatók alapján az EGRT természetes differenciáltsága megjelenik az érték eltérésekben is.

3.5. Erdő pénzértékben az országileltárban

Az Országileltár

Az Országileltár besorolási témái, egységei

Az állami erdő jellemzői: erdő-erdőföld-élőfakészlet, tulajdonosi joggyakorlók, erdőérték-számítás, vagyon kezelők, EGR,.

A Magyar Állam vagyoni körének felmérése, egységes nyilvántartásának kialakítása, a változások követése és az állampolgárok számára megismerhető módon történő közzététele a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV Zrt.) és az általa alapított Állami Vagyonnyilvántartási Kft. (ÁVNY Kft.) feladata.

Az Országileltár célja a Magyar Állam nevében tulajdonosi joggyakorlóként fellépő szervezetek kezelésében levő állami vagyon bemutatása.

(Adatszolgáltatók listája 2020)

3. Agrárminisztérium
25. Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság
34. Nemzeti Földügyi Központ (NFK))

A fentiekben felsorolt, állami vagyoni körbe tartozó vagyonelemek

- **ingatlanok**,
- társasági részesedések és
- eszközök bontásban láthatóak az Országjelentés portálon.

A felületen lehetőség van különböző paraméterek (vagyonelem típusa, időszak, tulajdonosi joggyakorló) szerinti szűrésekre, amelyek lehetővé teszik a mélyebb szintű, részletesebb adatok megismerését. Egyes eredmények táblázatos és grafikus formában is megjeleníthetők.

Az Országjelentés a magyar állam tulajdonában lévő ingatlan és társasági vagyont mutatja be mennyiségben és értékben 2010–2020 időszak december 31-i fordulónapjaira vonatkozóan forintban [HUF], illetve Európában [EUR].

Fogalmak

A leltár definíciója számviteli szempontból egy adott időpillanatra vonatkoztatott, ellenőrzött darab- és értéknyilvántartást takar.

Darab alatt értjük az Országjelentés esetében azt a naturáliát, mennyiségi egységet, amelyben mérve az állam tulajdonában lévő vagyonelemek mennyisége meghatározható. Földhivatali bejegyzésben szereplő ingatlanok esetében darab alatt értjük a tulajdoni lapon is szereplő **helyrajzi számok** darabszámát, melyek esetén a földhivatali nyilvántartásokban a Magyar Állam a tulajdoni lapon feltüntetett tulajdonos. Amennyiben egy helyrajzi számon belül több állami tulajdonú alrészlet szerepel, úgy a mennyiség alrészletenként történő összegzést jelent.

Értéknyilvántartás: A portálon feltüntetett „**Könyv szerinti érték**” a számviteli szabályok szerint meghatározott **nyilvántartási** értéket mutatja, mely **nem egyezik meg sem a piaci, sem a forgalmi, sem az eszmei, sem a műemléki értékkel**. Az értékek az adatszolgáltatást nyújtó állami szervezetek számviteli szabályok szerint elkészített éves beszámolóiban szereplő adatokkal egyeznek.

A tulajdonosi joggyakorlónál vagy a vagyonkezelőnél nyilvántartott, adott vagyonelemre vonatkozó nettó érték, azaz a bruttó könyv szerinti érték és a halmozott értékcsökkenés különbsége egy adott időpontban a számviteli törvény alapján, forintban és Európában.

Vagyonelem (VE) kategóriák: Vagyonnyilvántartás kategóriába sorolás - A vagyonelem kódszótár segítségével besorolás az adott vagyonelemnek megfelelő vagyonnyilvántartási kategóriákba.

Vagyonkategória: Állami vagyon, Önkormányzati vagyon, Magán vagyon fő kategóriák közül az Országjelentés az állami vagyon kategóriába tartozó vagyonelemeket tartalmazza, ezért nem része az önkormányzati vagyon és a magánszemélyek tulajdonában lévő üzleti és magán vagyon sem.

Vagyonelem csoport: Vagyonelem főcsoportok, mint Részesedések, **Ingatlanok** stb.

Vagyonelem típus: Vagyonelem csoporton belüli alcsoport, mint az Épület, **Földterület** stb. az Ingatlanok vagyonelem csoporton belül. Eszköz vagyonelem típus az, ami nem esik a gép, berendezés, felszerelés, jármű kategóriák egyikébe sem, de mégis a gépek, eszközök, berendezések, felszerelések járművek vagyonelem csoportba tartozik.

Vagyonelem fajta: Vagyonelem típuson belüli kisebb csoport, mint az Ingatlanok vagyonelem csoport Épület vagyonelem típuson belül a Kulturális épület.

Földterület vagyonelem típusba tartozik a **Művelés alatt álló földterület összesen**

Vagyonelem alfajta: **Ingatlanok** vagyonelem csoportban a **Földterület** vagyonelem típus, **Művelés alatt álló földterület összesen** vagyonelem fajtán belül az **ERDŐ vagyonelem alfajta**.

23. táblázat: Ingatlanok mennyisége, értéke – 2020

Tulajdonosi joggyakorló	Mennyiség db	Könyv szerinti érték		
		Mrd HUF	%	Mrd EUR
Egyéb	2 138	971	7,7	2,7
MNV	462 290	11 136	88,6	30,5
NFA-NFK	287 883	462	3,7	1,2
Összesen	752 311	12 569	100	34,4

Ingatlanok	Mennyiség db	Könyv szerinti érték			
		Mrd HUF	%	%	Mrd EUR
Építmény	248 796	8 471	67,4		23,2
Épület	34 511	2 230	17,7		6,1
Lakás, helyiség	6 598	45	0,4		0,1
Földterület összesen	462 406	1 821	14,5	100	5,0
Művelés alatt álló földterület	251 914	526		28,9	1,5
Erdő	72 225	357		(19,6)	(0,98)
Művelés alól kivett földterület-összesen	210 472	1 295		71,1	3,5
Összesen	752 311	12 569	100		34,4

A kimutatott országos állami vagyon (12 569 Mrd HUF) töredéke a művelés alatt álló földterület (526 Mrd HUF), illetve ezen belül az erdő (357 Mrd HUF).

24. táblázat: Földterületek mennyisége, értéke – 2020

Földterület	Mennyiség db	Könyv szerinti érték	
		Mrd HUF	Mrd EUR
Művelés alatt álló földterület összesen	251 914	526	1,5
Erdő összesen	72 225	357	0,98
Fásított terület	8 360	2	
Gyep (rét, legelő)	63 695	38	
Gyümölcsös	8 250	5	
Halastó	668	3	
Kert	10 584	7	
Nádas	3 736	5	
Szántó	67 483	88	
Szőlő	14 464	3	
Több művelési ággal érintett terület	2 449	19	
Művelés alól kivett földterület - Összes	210 472	1 295	
Honvédelemmel és rendszerttel kapcsolatban kivett terület	2 775	164	
Kivett	64 609	84	
Közlekedéssel és hírközléssel kapcsolatban kivett terület	70 841	625	
Településekkel kapcsolatban kivett terület	23 882	348	
Termeléssel és szolgáltatással kapcsolatban kivett terület	2 526	45	
Természetvédelemmel kapcsolatban kivett terület	1 014	6	
Vízgazdálkodással kapcsolatban kivett terület	44 825	23	
Összesen	752 311	12 569	34,4

25. táblázat: A vagyonkezelők erdőterülete és könyv szerinti értéke

Erdő	Mennyiség db	Könyv szerinti érték			Erdőterület		KvszÉ/ha E HUF/ha
		Mrd HUF	%	Mrd EUR	E ha	%	
EGRT	75 084	327	86	768	1 058,3	92	309
NPI	40 900	33	9	90	46,1	4	716
Vízügy	17 763	2	0,4	3	16,0	1	1 000
Oktatás	1 352	2	0,6	6	–	–	–
Egyéb	9 202	18	4	51	34,6	3	540
Összesen	144 301	382	100	918	1 155,0	100	331

26. táblázat: EGRT vagyonérték az Országleltárban – sorrend E HUF/ha

NFK Vagyonkezelő		2020	KvszÉ	KvszÉ	Terület	Érték/T
		db	MRD HUF	M EUR	ha	E HUF/ha
Zalaerdő	DV	2469	42,22	115,64	55033	767
Bakonyerdő	HV	2024	27,97	76,60	60017	466
Pilisi Parkerdő	HV	2514	24,53	67,17	59986	409
TÁEG	DV	982	6,12	16,77	16637	368
Ipoly Erdő	HV	1914	23,41	64,10	63895	366
Mecsekerdő	DV	3644	19,00	52,03	53376	356
Vérteserdő	HV	1440	15,09	41,33	43849	344
Szombathelyi	DV	1795	19,38	53,09	57850	335
Kisalföldi	SV	1600	9,70	26,57	31634	307
Északerdő	HV	2459	31,42	86,06	103216	304
Gemenc EG	SV	1717	10,33	28,28	34636	298
Nyírerdő	SV	4187	15,22	41,67	57871	263
VADEX	SV	1340	4,34	11,89	17074	254
KEFAG	SV	2313	11,98	32,82	54974	218
DALERD	SV	1851	4,85	13,28	27418	177
Gyulaj	DV	876	3,12	8,54	21348	146
NEFAG	SV	1646	3,62	9,91	32032	113
SEFAG	DV	3721	2,51	6,86	83257	30
EGRT-E		38492	274,81		874103	326
EGRT összesen		38651	275,74	755,18		

Megjegyzés: KvszÉ = Könyv szerinti érték; SEFAG elírás, Nagy: Zalaerdő++, Kicsi: NEFAG, Gyulaj

Az EGRT természetes differenciáltsága megjelenik az érték eltérésekben is.

27. táblázat: EGRT vagyonérték változása az Országjelentésben 2019–2020

NFK Vagyonkezelő Régió – EGRT	2019 db	Könyv szerinti érték 2019		2020 db	Könyv szerinti érték 2020		Eltérés		Meg- jegyzés
		Mrd HUF	M EUR		Mrd HUF	M EUR	db	Mrd HUF	
Hegyvidék									
Északerdő	2 459	31,42	95,07	2 459	31,42	86,06	0	0	2, 3, 4
Egererdő	1	0,00	0,00	1	0,00	0,00	0	–	1
Ipoly Erdő	1 912	23,40	70,81	1 914	23,41	64,10	+2	+0,01	4
Pilisi Parkerdő	2 500	24,53	74,20	2 514	24,53	67,17	+14	0	3, 4
Budapesti EG	152	0,78	2,37	150	0,78	2,15	–2	0	1, 3, 4
Vértesserdő	1 441	15,10	45,68	1 440	15,09	41,33	–1	–0,01	4
Bakonyerdő	2 027	27,96	84,60	2 024	27,97	76,60	–3	+0,01	4
VERGA	4	0,00	0,00	4	0,00	0,00	0	–	1
Dombvidék									
Mecsekerdő	3 634	18,98	57,43	3 644	19,00	52,03	+11	+0,02	4
Gyulaj	868	3,12	9,43	876	3,12	8,54	+8	0	3, 4
SEFAG	3 721	2,51	7,58	3 721	2,51	6,86	0	0	2, 3, 4
Kaszó	4	0,16	0,47	4	0,16	0,42	0	0	1
Zalaerdő	2 477	42,21	127,70	2 469	42,22	115,64	–8	+0,01	4
Szombathelyi	1 795	19,38	58,64	1 795	19,38	53,09	0	0	2, 3, 4
TAEG	982	6,12	18,52	982	6,12	16,77	0	0	2, 3, 4
Síkvidék									
Nyírerdő	4 184	15,21	46,01	4 187	15,22	41,67	+3	0,01	4
NEFAG	1 637	3,62	10,97	1 646	3,62	9,91	+9	0	4
DALERD	1 851	4,85	14,67	1 851	4,85	13,28	0	0	2, 3, 4
KEFAG	2 310	11,98	36,25	2 313	11,98	32,82	+3	0	3, 4
Gemenc EG	1 713	10,32	31,24	1 717	10,33	28,28	+4	+0,01	4
VADEX	1 331	4,34	13,12	1 340	4,34	11,89	+9	0	3, 4
Kisalföldi	1 599	9,70	29,34	1 600	9,70	26,57	+1	0	3, 4
EGRT összesen	38 602	275,69	834,12	38 651	275,74	755,18	+49	–0,05	4

Megjegyzés: 2019–2020-ban 1 – Nincs érték. (Egererdő, VERGA, KASZÓ),

Kis érték (Budapesti EG, Gyulaj, SEFAG)

2 – Nincs változás –db (5), Az eltérések is nagyon kicsik, és ellentétesek,

3 – Nincs változás – Érték (11), Az eltérések is nagyon kicsik, és ellentétesek,

4 – HUF ugyanaz, EUR eltér (Mind), Az azonos HUF érték esetén is kisebb az EUR érték (árfolyam miatt).

2019–2020 között nincs érdemi db, HUF értékeltérés.

„Az értékek az adatszolgáltatást nyújtó állami szervezetek számviteli szabályok szerint elkészített éves beszámolóiban szereplő adatokkal egyeznek.”

3.6. Országjelentés (2020) – Erdőértékelés (Lett-1995) összehasonlítása

28. táblázat: Az Országjelentés (2020) és az Erdőértékelés(1995) összehasonlítása (Mrd HUF)

NFK-Vagyonkezelő EGRT	Országjelentés		Leltár érték (LB)	Értékelés (LB)
	2019	2020	2020	1995
Hegyvidék				
Északerdő	31,42	31,42	32,5	42,8
Egererdő	–	–	23,9	28,2
Ipoly Erdő	23,40	23,41	25,6	21,6
Pilisi Parkerdő	24,53	24,53	26,4	16,9
Budapesti EG	0,78	0,78	12,2	–
Vérteserdő	15,10	15,09	15,7	8,1
Bakonyerdő	27,96	27,97	29,6	29,7
VERGA	–	–	0,2	–
Dombvidék				
Mecsekerdő	18,98	19,00	19,9	26,5
Gyulaj	3,12	3,12	3,5	4,8
SEFAG	2,51	2,51	3,1	35,5
Kaszó	0,16	0,16	1,6	–
Zalaerdő	42,21	42,22	43,8	40,2
Szombathelyi	19,38	19,38	20,3	22,2
TAEG	6,12	6,12	6,3	5,5
Síkvidék				
Nyírerdő	15,21	15,22	15,8	14,4
NEFAG	3,62	3,62	3,8	6,4
DALERD	4,85	4,85	5,4	7,5
KEFAG	11,98	11,98	12,5	10,5
Gemenc EG	10,32	10,33	11,3	10,4
VADEX	4,34	4,34	5,0	3,8
Kisalföldi	9,70	9,70	10,3	7,2
EGRT-összesen	275,69	275,74		

Megjegyzés: Országjelentés 2019, 2020: – Néhány minimális eltérés, sok azonos.
Leltárérték (LB) 2020: – Az országjelentés érték általában kisebb, illetve hiányzik: Egererdő, Budapesti EG, VERGA
– Kicsi: SEFAG, Kaszó
2020-1995 (LB) – Ide-oda eltérés: – Hiányzik: Budapesti EG, VERGA, Kaszó,
– Kicsi: Vértes,
– Nagy: SEFAG, NEFAG

29. táblázat: Országjelentár (2020) és az Erdőértékelés (1995) viszonya (Mutató ÖLB/OLÉ)

EGRT	Országjelentár 2020 Erdőérték			Lett Béla 1995 Erdőérték			LBÉ/OLÉ
	Elem- szám	Erdőérték (OLÉ)		Erdőföld	Élőfa	Összes (LBÉ)	
		M EUR	Mrd HUF				
Északerdő	4 576	89,1	32,5	4,5	36,3	42,8	1,32
Egererdő	3 285	65,4	23,9	3,0	25,2	28,2	1,18
Ipoly Erdő	3 803	70,1	25,6	2,5	19,1	21,6	0,84
Pilisi Parkerdő	5 316	72,4	26,4	1,5	15,4	16,9	0,64
Vérteserdő	2 674	43,1	15,7	1,1	7,0	8,1	0,52
Bakonyerdő	4 135	80,7	29,6	2,8	26,9	29,7	1,00
Hegyvidék-6	23 789	420,8	153,7	15,4	129,9	147,3	0,96
Mecsekerdő	5 741	54,5	19,9	2,8	23,7	26,5	1,33
Gyulaj	2 178	9,8	3,5	0,8	4,0	4,8	1,37
Zalaerdő	4 368	120,0	43,8	3,4	36,8	40,2	0,92
Szombathelyi	3 603	55,3	20,3	2,1	20,1	22,2	1,09
TAEG	1 806	17,3	6,3	0,7	4,8	5,5	0,87
Dombvidék-5	17 696	256,9	93,8	9,8	89,4	99,2	1,06
Nyírerdő	6 473	43,3	15,8	2,5	11,9	14,4	0,91
NEFAG	2 726	10,4	3,8	1,1	5,3	6,4	1,68
DALERD	3 316	14,8	5,4	1,2	6,3	7,5	1,39
KEFAG	4 517	34,3	12,5	2,0	8,5	10,5	0,84
Gemenc EG	3 733	30,9	11,3	1,9	8,5	10,4	0,92
VADEX	2 451	13,6	5,0	0,5	3,3	3,8	0,76
Kisalföldi	2 974	28,3	10,3	1,6	5,6	7,2	0,70
Síkvidék-7	26 190	175,6	64,1	10,8	49,4	60,2	0,94
HV-6	23 789	420,8	153,7	15,4	129,9	147,3	0,96
DV-5	17 696	256,9	93,8	9,8	89,4	99,2	1,06
SV-7	26 190	175,6	64,1	10,8	49,4	60,2	0,94
EGRT-18	67 675	853,3	311,6	36,0	268,7	306,7	0,98
SEFAG	7 051	8,4	3,1	4,2	31,3	35,5	–
Budapesti EG	307	33,5	12,2	0	0	0	–
VERGA	14	0,6	0,2	0	0	0	–
Kaszó	37	4,3	1,6	0	0	0	–

- Megjegyzés: – HM (Budapesti EG, VERGA, Kaszó) nincs érték 1995-ben,
– SEFAG – Országos erdőjelentár érték valószínűen hibás.
– Az összehasonlítható 18 EGRT eltérése minimális (0,98)
(a régióknál az eltérés már nagyobb).
– Az **eltérés** a **legnagyobb** a NEFAG (1,68) és a Vérteserdő (0,52),
a **legkisebb** a Bakonyerdő (1,00), a Szombathely (1,09), illetve
Zalaerdő (0,92) és Gemenc (0,92) esetében

Az erőgazdaságok jelentős eltérései miatt indokolt a két módszer részletes összehasonlítása.

30. táblázat: Az Országleltárban szereplő és az Erdőértékelés (Lett) által kalkulált erdőérték erdőgazdaságonkénti arányának sorrendje (Mrd HUF)

EGRT – Régió	Erdőérték		OLÉ/LBÉ (1995/2020)
	Országleltár (OLÉ)	Lett Béla (ÖLB)	
	2020	1995	
NEFAG	3,8	6,4	1,68
DALERD	5,4	7,5	1,39
Gyulaj	3,5	4,8	1,37
Mecsekerdő	19,9	26,5	1,33
Északerdő	32,5	42,8	1,32
Egererdő	23,9	28,2	1,18
Szombathelyi	20,3	22,2	1,09
Dombvidék - 5	93,8	99,2	1,06
Bakonyerdő	29,6	29,7	1,00
Hegyvidék - 6	153,7	147,3	0,96
Síkvidék - 7	64,1	60,2	0,94
Zalaerdő	43,8	40,2	0,92
Gemenc EG	11,3	10,4	0,92
Nyírerdő	15,8	14,4	0,91
TÁEG	6,3	5,5	0,87
Vérteserdő	15,7	8,1	0,85
Ipolyerdő	25,6	21,6	0,84
KEFAG	12,5	10,5	0,84
VADEX	5,0	3,8	0,76
Kisalföldi	10,3	7,2	0,70
Pilisi Parkerdő	26,4	16,9	0,64
SEFAG	3,1+	35,4	-
Hegyvidék - 6	153,7	147,3	0,96
Dombvidék - 5	93,8	99,2	1,06
Síkvidék - 7	64,1	60,2	0,94
EGRT - 18	311,6	306,7	0,98

3.7. Megvitatás – Folytatás

Az EGRT szintű erdőérték megjelenése az Országleltárban bizonyítja az erdőértékelést, az erdőértékeket.

Az Országleltár és az EVGI (Lett Béla) által közölt erdőértékek között jelentősek az eltérések az EGRT szinten, de összességében az értékek mégis hasonlóak.

A feltárt adatok, összefüggések és eltérések alapján a vizsgálatot (az információ források bevonásával) indokolt folytatni.

Irodalom

LETT B. (1995): „Az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság Vagyon körébe tartozó, a Mezőgazdasági és Erdőgazdasági Portfoliójába sorolt részvénytársaságokban kezelt termőföld és erdő 0-s számlaosztályban kimutatandó 1994. 12. 31-i nyilvántartási értékének megállapítása”

- LETT B. szerk. (2016): Az állami erdő és erdőgazdaságok vagyonkezelése és számvitele az Állami Számvevőszék jelentéseinek tükrében. Mészáros Károly Erdészeti Felsőoktatási Emlékalapítvány, Sopron : 237 p. ISBN: 978-963-12-4797-8
- LETT B. szerk. (2021): Amit a számok mutatnak az erdőművelés ökonómiájáról. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 14. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron : 142 p.
- LETT B. – FRANK N. – HORVÁTH S. – STARK M – SZÜCS R. (2018).: Amit a számok mutatnak – Erdők - Erdőgazdálkodás. Főfafajok vagyongazdálkodása. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 10. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-334-180-3 : ISBN online 978-963-334-182-7 : 77 p.
- LETT B. – SCHIBERNA E. (2022): Erdészeti politika és erdőértékelés. In: Bartha D. – Csóka Gy. – Mátyás Cs. (eds): Az erdészeti tudományok története Magyarországon, Soproni Egyetem Kiadó, Sopron
- LETT B. – STARK M. (2017).: Amit a számok mutatnak – Differenciált erdővagyon-gazdálkodás. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 7. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-359-076-8 : ISBN online 978-963-359-077-5 : 246 p.
- LETT B. – STARK M. (2018).: Amit a számok mutatnak az üzemmódokról – Fahasználati módok és erdőfelújítási eljárások. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 9. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-334-308-1 : ISBN online 978-963-334-309-8 : 126 p.
- LETT B. – STARK M. – HORVÁTH S. (2016): Amit a számok mutatnak az erdővagyon-gazdálkodásról – Naturáliák és ökonómia. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 5. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-334-284-8 : 98 p.
- LETT B. – STARK M. – HORVÁTH S. – IRMES A. (2015): Amit a számok mutatnak az állami erdőgazdaságok gazdálkodásáról 2007–2013. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 3. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron : 76 p.
- LETT B. – STARK M. – HORVÁTH S. – JUHÁSZ I. – SZABÓ ZS. – VÁGYI F. (2013): Amit a számok mutatnak az erdészeti részvénytársaságokról. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 2. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-334-120-9 : 110 p.
- LETT B. – STARK M. – HORVÁTH S. – SZÜCS R. (2017): Amit a számvitel mutat az erdőgazdasági vállalkozások gazdasági helyzetéről és teljesítményéről. Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 6. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-359-070-6: ISBN online 978-963-359-071-3 : 78 p.
- LETT B. – STARK M. – SZÜCS R. – HORVÁTH S. (2018).: Amit a számvitel, számok mutatnak a magán-erdőgazdálkodási társas vállalkozásokról (EBT, EGT – 2014). Erdővagyon-gazdálkodási közlemények 11. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron : ISBN 978-963-334-315-9 : ISBN online 978-963-334-316-6 : 88 p.
- MÉSZÁROS K. szerk. (1994): Az ÁV Rt-hez tartozó 19 Erdészeti és Faipari részvénytársaság földvagyonának és élőfa-készletének értékelése. Tanulmány, 21 kötet. (társszerzőként az EFE, ERTI és ERSZ alkotóközösségében) ÁV Rt. megbízás.)